CASA ŞCOALELOR
BIBLIOTECA PENTRU POPOR

No. 8

PROVERBURI

ADICĂ

ZICALE SAU POVESTEA VORBII

DE

ANTON PANN

BUCUREŞTI
Tip. „ROMÂNIA NOUĂ", Th. I. Voinea, Str. G-ral Dona, 26
1924

CASA ȘCOALELOR

BIBLIOTECA PENTRU POPOR

PROVERBURI

ADICĂ

ZICALE SAU POVESTEA VORBII

DE

ANTON PANN

BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA „ROMÂNIA NOUĂ", TH. VOINEA

Strada General Dona, No. 26. 1924

Despre cusururi

Nu e om fără cusur.
Fiecare poartă câte un răvaș în spate.
Pe-al altuia îl vede și pe al său nu-l vede.
Fiecare se ține mai cu minte decât altul.
Fiecăruia i se pare că copilul său e mai frumos
de-ar fi cât de uricios, și
Ce e frumos poartă ponos.
Fiecare trage spuză pe turta lui.
Lesne a judeca pe altul, că
Râde om de om și dracul de toți,
Dracul râde de porumbe negre și pe sine nu
se vede.
Gura lumii numai pământul o astupă.

Povestea vorbii

Spun c'a fost odată un crai oarecare
Ce avea din fire un nas foarte mare,
El își vedea bine cusurul ce-l are
Dar tot gândea cum că poate i se pare.

Supușii și alții, care-l întrebase,
Că îi șade bine îl încredințase.
Căci cine 'ndrăznește la unul mai mare
Să-i spue de față cusurul ce-l are?
Tot pe acea vreme și'n acea cetate
Erà ș'o cocoană gheboasă în spate,
Ce o amăgise lingăii să crează
Că ea e în lume cea d'întâie rază,
Cu poezii, versuri o încoronase
Ș'a se ținea zână o înfumurase.
Aceasta se duse la craiul odată
Cu alt oare cine având judecată,
Și văzând că craiul hatâr ei nu-i face
Să vorbească 'n partea-i după cum îi place,
Prerumpând cuvântul zise cu mirare:
Va-a-ai de mine ce na-as ai mare!
Pe Craiul cu astă vorbă îl împunse
Dar deocamdată nimic nu răspunse.
Ea însă părându-i că nu auzise
Intre alte vorbe iară îi mai zise.
Craiul și aceasta o 'nghiți cu noduri,
Ea nu 'ncetà însă de a-i da iar bolduri,
Și mai zise iarăș: ce ciudat îmi pare!
N'am mai văzut încă astfel de nas mare!
Se înăsprì craiul și zise: cocoană!
Știi că ești cu totul ciudată persoană!
Ce îmi tot spui mie, că mi-e nasul mare
Și nu-ți vezi cocoașa ce-o porți în spinare?
Cusurul cel mare nu ți-l simți în spate
Dar să vezi p'al altuia, nu ți-e greutate.

Plecând ea să meargă şi ieşind în tindă,
Zise Craiul iară, privind în oglindă:
Nu a fost minciună ce a zis nescine
Că greu se cunoaşte cineva pe sine!

Despre flecărie

Cuvântul e ca vântul, nu se ajunge nici cu armăsarul, nici cu ogarul.
De multe ori limba ta e mai mult decât sabia.
Limba oase n'are şi oase sfărâmă.
Dacă vrei să trăeşti liniştit, să nu vezi să nu auzi, să taci.
Puneţi frâu la gură şi lacăt la inimă.
Îmbucătură mare să înghiţi şi vorbă mare să nu zici, căci
Gardul are ochi şi zidul urechi.
Vorba rea se duce ca glonţul.
Boul se leagă de coarne şi omul de limbă.
Şi boul are limbă mare, dar nu poate să vorbească, deaceia
Taci ca să-ţi fie casa casă, şi masa masă.
Glumele să-ţi fie ca sarea în bucate: Ca să nu-ţi zică cineva:

Vorbe bune dar nesărate,
Nu e meşteşug a găti mâncare, ci e meşteşug a potrivi în sare.
Limba îndulceşte, limba amărăşte.
Cu răma m că se prinde peştele mare.
Vorba dulce mult aduce.
Cu o linguriă de miere mai multe muşte prinzi decât cu o butie de oţet.
Nu te amestecă nepoftit în vorba altora, că
Nepoftitul s'aun n'are.
Unde nu-ţi fierbe oala, nu-ţi băgă lingura.
Nu te amestecă ca mărarul în toate bucatele.
De multe ori gluma înjură muma, şi
Gura aduce u ă.
Toată pasărea pe limba sa piere.
Nu vorbi pe dintreg ca baba chioară, că se găseşte vreunul de-ţi umflă ceaia de pumni şi spatele de ciomege.
Pân' la împăratul rabzi în ăeratul. Ş'apoi
Bătaia şi ocara nu se întoarce niciodată.
Şarpele până nu-l calci pe coadă, nu se întoarce să te muşte.
Furnica cât e de mică şi dacă o calci pe picior, se întoarce şi ea să te muşte, dar
Să vorbească şi mea Kilom, că şi el e om.

Poveștea vorbii

O slugă flecară pe unde slujise
Toți îl tot bătuse și tot îl gonise,
Încât dintr' aceasta prea rău ajunsese,
Hainele pe dânsul toate se rupsese.
Un negustor astfel portul prost văzându-i,
Odată 'ntâlnindu-l l-a 'ntrebat zicându-i:
Care-o fi pricina de nu-ți merge bine?
Că eu te știu încă de copil pe tine,
Betiv, leneș, nu ești, cărți nu joci îmi pare
Cum putuși ajunge 'n așa proastă stare?
Dece nu-ți vari capul la vr'un om de treabă
Și tot umbli rasna pe drumuri degeaba?
Jupâne, el zise nu mi e alta vina
Decât că spui dreptul e toată pricina.
Minciuna nu-mi place, vorbesc adevărul,
D'aceia ori unde mă tot bat ca mărul
Și mă dau îndată pe poartă afară
De nu-mi găsesc locul și pacea în țară.
Îi zise lui omul auzind aceste,
Că spui adevărul nici un rău nu este,
Așa slugă mie chiar îmi trebuește.
Și de vrei d'acuma vin' de te tocmește.
Se tocmiră 'ndată și se învoiră,
În două trei vorbe zapis întărira.
Deci îl luă omul ca să-l procopsească
Și pleacă cu dânsul ca să târguiască.

Cumpără, îi dete un codru slănină
Și într'o hârtie puțină făină,
Zicându-i: na, uite du astea acasă
Și zi să gătească ceva pentru masă.
El dacă se duse la a sa stăpână
Se uită la dânsa dându-i-le'n mână,
Și văzându-i ochii cam piezișă din fire
Începù să-i zică ei și să se mire:
Aolio! cum cauți chiar ca o găină
C'un ochi la făină și altul la slănină!
Ea cum îl aude luând furca sare
Și'l încarcă bine cu ea pe spinare,
Strigând: auzi vorbă! auzi fleac odată!
Tocmai un ca tine joc de min'să-și bată?
Afară! Afară! slugă blestemată,
Să nu'mi calci în curte că-ți sparg capu-'ndată.
El fugi pe poartă, în drum se oprește.
Iacă și stăpânul său îl întâlnește.
Îl întrebă: ce e? că te-a gonit, zise,
Scărpinându-i locul unde îl lovise.
Dar de ce pricină? stăpânul întreabă,
Pe bună dreptate ori așă degeaba?
Văz eu, el răspunse, că i cum se vorbește:
Cine spune dreptul loc nu și mai găsește.
Auzind stăpânul din ce i-a fost plânsul
începù să zică astfel către dânsul:
Ba nu-ți e, sărmane, nimenea de vină,
Ci gura-ți fleoară este de pricină:
Să spui adevărul alta să'nțelege.

Nu de unul ş'altul omul să se lege;
Gura ta te bate ş'o să te mai bată,
Dacă ea îţi este flecară odată.

Despre minciuni

minciuna este vorbă, dar
remea descoperă adevărul.
Când vede omul nevoia vorbeşte ce nu e voia, dar şi
Cine a minţit odată, nu se mai crede, când spune şi adevărul.
Işi mănâncă credinţa ca ţiganul biserica.
Cine se învaţă mincinos, când spune adevărul se îmbolnăveşte, însă
Cine poartă plosca cu minciunile nu o duce mult.
Umblă cât umblă până i se înfundă.
Işi sparge şi dracul opincile.
Tivga nu merge de multe ori la apă, că ori se , sparge, ori crapă.
Cu gogoşi de tufă nu se înegresc sprâncenele.
Mai bine şezi strâmb şi vorbeşte drept.
Dacă nu ştii să vîpseşti, nu te pune să mânjeşti.
Mai lesne e a vorbi adevărul decât minciuna.

Povestea vorbii

Un țigan furase două gâște grase
Și să le ascunză'n desagi le băgase;
Gândind întru sine ce minuni să zică,
De-l va întâlni 'n cale vreun romanică.
Merse dar cât merse, il și 'ntâlni în grabă
Un Român c'o bâtă și stând il întreabă,
Zicând: spune ce ai în desagi, țigane?
El răspunse: icea am niște ciocane.
— Dar dincolo ce ai? (el întâi mințise,
Dar greșindu-i gura-i altă gâscă zise.

Altă poveste a vorbii

Alt țigan odată a intrat să fure,
Când iată stăpânul în mâini c'o secure.
Ce cauți, țigane (îi zise) 'n grădină?
— M'a aruncat vântul, nu sunt eu de vină.
— Te-a aruncat vântul? asta nu te scapă,
Dar ce-ți cată ghiara înfiptă în ceapă.
— M'apucai de dânsa să nu mă ia vântul.
— Degeaba, țigane, nu ți-ai găsit sfântul

Dacă e aşa dar, de ce-ţi umpluşi traista ?
— Apoi romanico, vezi asta e asta !
Minciuna sparge şi casa de piatră.

Povestea vorbii

A fost o 'nsoţire ce trăia 'n iubire,
In pace, în tihnă şi'n mare unire.
Ei nu ştiau ceartă vr'odată 'n viaţă
Ci-şi da unul altuia vorbe cu dulceaţă.
In scurt, într'atâta trăiau ei de bine,
Incât de poveste era la oricine.
Dracul însă care 'n căsnicii coada 'şi vâră
Şi face să 'nceapă 'ntre ei gâră, mâră,
Se sili p'aceştia cu neîncetare
După a sa voie să-i aducă 'n stare.
Intinzând el dară cursele lui toate
Şi ca să-i supue văzându-i că nu poate,
Caută o babă, auzind că ele
Il întrec pe dânsul la drăcii şi rele.
A găsit dar una Vişana anume
Intâia drăcoaică dracilor din lume.
Se duse la dânsa, pricina i-o spune
Că n'a fost putinţă pe ei a supune,

Zicând: știi că este un grai decând veacul,
Că-și sparge cu vremea opincile dracu.
Ia numai privește opincile mele
Ce se trențuiră în mici pietricele,
Și tot nu mai pot încă să bag între dânșii
O intrigă mică și să-mi râd de dânșii;
Dar dacă poți face mai mult decât mine
Arată-ți puterea, te rog, fă-mi un bine.
Ea clătind cu capul și cu rânjitură
Își arată colții cei pocniți din gură,
Zicând: ei copile! vezi că e pricina,
Că nu știi pe unde se udă găina.
Îți trebue să înveți la școală,
Deși ești tu diavol, dar ți-e tivga goală.
O bătrână astfel cum mă vezi pe mine
Nici la deștu-mi ăl mic nu te pui pe tine.
Zise el, se poate, pe vorbă-ți se vede,
Dar pân' nu văd cu ochii, nu-mi vine a crede.
Ei bine; dar ce-mi dai? bătrâna întreabă,
Că pe capul tatei nu mă duc degeaba.
Bucuros, răspunse, pe loc voi fi gata:
Să-ți dau o pereche papuci galbeni plată.
Nu m'aș fi dus, zise, dar cu astea toate
Merg, ca să vezi numai Vișana ce poate.
Deci începù baba adesea să meargă
La acea femeie, căscioara să-i spargă.
Găsì ea mijloace s'o 'nprietenească,
Cu una cu alta ca să o momească.
Și precum pescarul undița-și întinde
Și cu râmă 'nșală peștele de-l prinde,
Așà își întinse planurile sale

Spre ea ca s'o tragă cu vorbe morale.
Până când văzut-a că prinse putere
Și are mijloace ac să bage 'n miere.
Așa 'ntr'o zi 'ncepe femeei să zică :
Of, fetica mamii ! cum ești frumușică,
Cum îți văd purtarea, cum te văd cinstită
Și cum ești de blândă, cu firea tihnită,
Trăești încai bine și cu bărbățelul ?
Ori ca pisicuța (gâr, mâr) cu cățelul ?
Dar să nu-ți prea pese, că toate 'și au leacul,
Eu am meșteșuguri să 'mblânzesc pe dracul,
Să ți-l fac să fie blânzișor ca mielul,
Și să-l joci cum joacă mâța șoricelul.
Nu-mi trebue mamă ! tânăra îi zise,
Soarta mea un prea bun bărbat îmi trimise,
Drag mi-a fost și-mi este, el iar mă iubește,
Și ca noi îmi pare nimeni nu trăește,
De ceva de-l supără, îmi crede, mă iartă,
Căci mațele în om încă tot se ceartă.
Sunt prea mulțumită cum trăesc în viață,
Numai sănătate sfântul să trimeață.
Orișicum, fetico, îi răspunde baba,
Când îl vei supune, altfel merge treaba,
Că usturoiu dulce și un bărbat moale
Nu se poate în lume, el nu poartă poale,
Cât de bun să-ți pară el tot ciocan este,
C'așa li-e ursita bietelor neveste,
N'ai să-ți deschizi gura, să-i dai vre-o poruncă
Că 'ndată asupră-ți ura își aruncă ;
Numai a lui vorbă 'n seamă să se ție,
El ca untdelemnul deasupra să fie.

Să-ți fac eu un lucru, ascultă la mine,
Să trăești cu dânsul încă și mai bine.
Să-l porți cu brobadă chiar ca pe-o muere,
Îi pui în cap țestul, și rabdă 'n tăcere.
Tânăra aceste auzind se pleacă,
Ș'ascultați pe baba ce-o 'nvață să facă
Na ăst briei îi zise, că-i vrăjit de mine
Și la prânz b rbatu-ți acasă când vine
Și când după m să o vrea să se culce
Tu te du la dânsul cu firea-ți cea dulce
Fă-te că ai gândul în cap a-i ucide
Și când vezi c'adoarme și ochii închide
Atunci scoate briciul (vai ce amăgire!
Și cruciș din părul-i taie patru fire
Și mai către seară firele acele
Mi le vei da mie să le pui la stele,
Apoi să vezi viață, să vezi fericire;
S vezi trai atuncea si să vezi unire....
Proa ta tinerică briciul în sân bagă,
Dorind să se facă soțului mai dragă.
Baba de-altă parte la bărbatu-i merge,
Intră 'n prăvălie udoarea și-o șterge,
Din ochi îi clipește, îl mișcă de haină,
Se face că are să-i spue o taină.
El vrând iar să afle ce o să-i vorbească
Se duse să-i spue si ea să-i șoptească,
Zicând: dragul mamei, of, ce te așteaptă!
Ce nenorocire ți s'a pus în faptă!
Soția ta astăzi, perechea-ți iubită
O să te răpuie cu moarte cumplită,

Căci ea cu un tânăr are înclinare,
Pe care-l iubește mai demult îmi pare,
Și el un briciu dându-i o 'nvață dușmanul
Ca să-ți taie capul, astfel dându-i planul·
Astăzi când vei merge să prânzești acasă
O să ia să-ți cate în cap, după masă,
Și vîndu-i bine mâna o să pue
Ca să-ți taie gâtul și să te răpue,
Și dac'a mea vorbă necrezută-ți pare
Prefă-te că nu știi de nicio urmare,
Și-ai să vezi cu ochii gândul cum îi este,
Să zici bogdaproste că ți-am dat de veste.
Omul cum aude speriat peste fire,
Stă la 'ndoială și 'n nedumerire,
Se muncea cu gândul cum a lui soție
Într'atât tirană asupră-i să fie?
Și cum să 'ndrăsnească o atare faptă
Cu totu 'mpotrivă și neînțeleaptă?
Nu gândește urma! nu gândește răul!
Și acel ibovnic al ei, nărăvaul,
Cum putù s'o 'nvețe ca să mă omoare?
Nu știe că-i ocnă și spânzurătoare?
Și ea ticăloasa nu puteà să-mi spue,
Căci dragoste 'n silă niciodată nu e.
Să-mĭ fi zis, eu, frate, mă duc dela tine
Nu mi ești pe plăcere, n'ai nimic cu mine.
Și-i dau voie însumi să meargă în pace,
Cu el să trăiască unde vrea și-i place;
Pe semne păcatul și ața îi trage
Amândoi viața în nevoi să-și bage.

'Ce zic nici eu nu ştiu, aşà e se vede,
Vorba de rău omul prea lesne o crede.
Deci dar mă voi duce şi mă voi preface
Că nu ştiu nimica să văd ce se face.
Judecând acestea se du-e acasă,
Ca şi altă dată se puse la masă.
Mâncând în tăcere şi 'ntristat cu totul,
Se dete p'o pernă, rezemându-şi cotul.
De necaz şi ciudă foc ieşeà dintr'însul.
Iată şi nevasta veni lângă dânsul.
Ii plecă ea însăşi capul pe genunche.
Stai să văz, zicându-i, ai vreun păduche?
Aşà el se lăsă să vază ce-o face
Şi că-l prinde somnul mijind se preface.
Ea atuncea briciul încet din sân scoate
Ş'asupră-şi porneşte urgiile toate.
Că el cum o vede în picioare sare,
Ii iea din mâini briciul zicând cu strigare:
Tirană muere, asta-ţi este dorul?
Asta ţi-e credinţa, asta ţi-e amorul?
Asta ţi-e virtutea cea nelegiuită?
Asta ţi-e morala cea afurisită?
Cum din cer nu cade fulger să te ardă,
Să te mistuiască trăsnet să te piardă!
Cum nu se despică locul ce te ţine,
Şi să te înghită de vie pe tine!
Fugi! nemilostivo! nu-mi sta înainte!
Nu 'ncape 'ndreptare, nu ascult cuvinte!
Du-te de trăeşte ori cu cine-ţi place,
Dintr'această clipă pleacă d'acl drace.
Că mi-ai voit răul nu-ţi fac răsplătire,

Bogdaproste babei că mi-a dat de știre!
Geaba ea acuma făcea jurăminte
Că cutare babă a scos-o din minte,
Și-a pierdut credința ca și Eva raiul,
Și ca pân'aicea nu le-a mai fost traiul.
Care săvârșire văzându-o dracul,
S'a speriat cu totul de babă, săracul,
Atât îi fu frică de acea bătrână,
Încât nici papucii nu-i dete 'n mână.
Ci-i întinse babei c'o prăjină lungă
Ca nici răsuflarea-i la el să n'ajungă,
Și ca d'o aspidă să se otrăvească
Să-l facă în lume să se pedepsească.
Iată dar minciuna ce face în lume,
D'a cărei pricină istorii sunt sume.

Despre năravuri rele

Năravul din fire n'are lecuire.
Lupul părul își leapădă, dar năravul nu și-l lasă.
Ce iese din pisică șoareci mănâncă.
Toate merg după neam,
Peștele dela cap se împute.
Poama nu cade departe de tulpina ei,
Dintr'un răsur iese și trandafir și mărăcine.

Copilul e ca maimuța: ce vede face.
Ce a făcut mama și tata o să facă fiul și fata
Unde a sărit capra, mai presus sare iada.
Prost se naște, prost crește, prost moare.
Cine fură azi un ou, mâine va fura un bou.
Cine fură azi un ac, mâine fură un gânsac.
De n'ar fi în lume hoții, n'ar fi nici pușcării
Calul fără căpăstru cade în prăpastii.
Unde nu e stăpân, nici Dumnezeu nu e.
Unde nu e pisică șoarecii steag ridică.
Unde găsește pus rău el pune bine.
Găsește sat fără câini, umblă fără ciomag.
Nu judeca urma, iasă unde o ieși, dar
Este ac și de cojocul lui.
Rău faci, rău găsești.
Vinovatul negonit fuge.
Hoțul fură și jură, dar de geaba.
Incotro șovai tot de belea dai (zisa țiganului).
De n'ar fi păgubași n'ar fi nici hoți, adică
In putina cu argăseală.

Povestea vorbii

O vulpe rău stricătoare
Ducându-se 'n vânătoare
Intâlni în drum pe-o vale
Pe cumătru lup în cale,

Și-i zise, rânjind măsele,
Cale bună, cumetrele.
— Dar încotro, până unde ?
La pân' aci, îi răspunde.
Mă duc pân' la o vecină
Să 'ngrijesc de vr'o găină,
Dar tu ce ți-ai lăsat casa ?
— Am plecat să dau cu plasa,
Colea 'ntr'o colineață
Să văd n'oi vâna vr'o rață.
Zise astălalt ă iară :
— Aidem împreună dară.
Și găini. rațe ori ouă
Le vom împărți în două.
— Bine, aidi ! și plecară,
Vânară. pe cât vânară
Și după ce împărțiră
Toate câte le hoțiră,
Când cu ele se 'ncărcară
Și pela case-și plecară,
Începură să-și ureze
Sănătoși să ospăteze :
Noapte bună, cumetrele,
Ferit-te-ar Sfântul de rele.
— Îți mulțumesc, cumetriță
Domnul bine să-ți trimiță.
Ne-am folosit astăseară,
Dar unde ne 'ntâlnim iară
Zise ea : fără greșeală
În putina cu argăseală.

* * *

Drept este și prea firește
Că hoț cu hoț se 'ntâlnește
Mai lesne în pușcărie
Decât în negustorie.
Dar bețiv cu bețiv unde?
Iacă și el ne răspunde:
Unde-mi toarnă să'mi ud gâtul
Și îmi mai petrec urâtul.
Așà și-altul, prin urmare,
Mai lesne întâlnire are
Unde-l trage pe el ața
Ca să-și petreacă viața.

Despre frica lui Dumnezeu

Ochiul lui Dumnezeu nu doarme.
Dumnezeu nu răsplătește ca dușmanul, ci gonește cu anul.
Pe omul rău îl însemnează Dumnezeu.
Păcatul își caută vinovatul. Deaceia nu asculta la cei ce zic:
Păcatul nu e cât mânzatul, ca să-l vază tot satul, și
Nici să văz vr'odată drac, nici cruce de el să-mi fac, ci

De oameni răi să te închini şi să fugi ca dracul de tămâie.
Fă-ţi crucea mare că e dracul bătrân.
Dracul n'are nici o treabă, dar de geaba tot nu şade.
Dracul nu face punţi şi biserici, ci întinde curse şi piedici.
Moartea nu viue când o chemi, ci te ia când nu te temi.
Vulpea cât e de vicleană şi de multe ori cade în cursă cu toate picioarele ei.
Calul e cu patru picioare şi tot se poticneşte.
Nimenea nu e uşă de biserică.
Cine este sfânt, pe aşternut moale nu doarme, dar
Nimenea nu zice: ia-mi Doamne, ci dă-mi Doamne, însă
Rugăciunea omului beat, Dumnezeu nu o primeşte.
In loc de dobândă să pomeneşte cu osândă, ş'apoi.
Pelângă lemnul uscat arde şi cel verde.

Poveştea vorbii

Doi cu picioare oloage mergând ş'ajungând un deal,
Unu 'ncepù să se roage, când se odihnea supt mal:
Doamne, dacă ai putere să faci minune din cer
Implineşte a mea vrere la păsul care ţi-l cer;

Sloboade de sus acuma înainteu mea un cal,
Să 'ncalec pe dânsul numai până voi sui ăst deal
Altul începù să zică: ce spui, prietenul meu?
Nu îți este tie frică să minii pe Dumnezeu?
Vai! nu în trăznăi, frățioare, astfel de vorbă să zici,
Vr'un trăznet să nu pogoare, să ne omoare aici.
Tocmai când vorbea acesie d'odată s'a pomenit
Că în spate fără veste un înarmat a venit,
P'o iapă slabă călare c'un mânz bolnav după ea,
Și il sili în spinare pe bolnavul mânz să-l ia,
Dând cu un bici u ca mai tare să'l suie pe
acel deal,
Și așa 'n loc de călare gura'l făcu pe el cal.

Despre prostie

Ce-mi e prostul, ce mi-e nebunul!
Ia pe unul de picioare și love̦ște pe celalt în cap.
Cine se apucă să învețe pe norod, nu se osibește
de neban.
Prostu 'nvață bărbierie la capul tău.
Cu nebunul să nu-ți pui nici în cliu, nici în
mânică.
El nu știe ce e laie, nici ce e bătaie.
Nebunul nu asudă nici la vale, nici la deal.

Tu îi faci cu ochiul, el îți face cu capul.
Prostul este : caută Nan iapa și el călare pe ea.
N'a ajuns la râu și și-a ridicat poalele la brâu.
Nu-l primesc în sat și el întreabă de casa pârcălabului.
Cine-și pune mintea cu nebunul, este mai nebun
E anevoe să tai pom și să cioplești om.
Vițelul după baligă se cunoaște, ce bou o să se facă
Puica pe creastă se cunoaște, ce neam o să iasă.
La satul ce se vede, călăuză nu trebue.
Din coada pisicii, șină de mătase nu se face.
Mintea de-ar crește pe toate cărările, ar paște-o măgarii.
Orbului de geaba-i spui că s'a făcut ziuă.
Prostul face ce vede și ce aude nu crede,
Îi pare că toate câte sboară se mănâncă.
Surdului de geaba îi cânți de jale, el este:
Bună ziua nea Istrate, doi boboci de rață frate
Unde dai și unde crapă !
Tu ce-i cânți și el ce-ți descântă ?
Tu-l trimeți la foc și el îți aduce busuioc.
Tu-l trimeți la surcele și el îți aduce floricele

Povestea vorbii

Un nerod cu totu'n vremea mai demultă
Ca să-și ia nevastă făcând și el nuntă,
De ospăț, de masă, în gând îi venise,
Dar ce să fiarbă de loc nu 'ngrijise

Socrul, ca și dânsul, văzând că nu-s lemne
Alergă la horă pe tineri să 'ndemne.
Strigând : cine este mai voinic să ducă,
Să meargă îndată, lemne să aducă.
Ginerele sare, ia car și secure,
Mă duc eu, răspunde, și pleacă 'n pădure.
Ajungând se uită la un copaciu mare,
Să-l duc întreg, zise, ce de mai haz are!
I-așĭ face îndată pe toți ca să-mi zică :
Hop odată mare! ce mai ginerică!
Dar numai el singur în car cum să-l suie,
Și-i veni 'n gând carul alături să-l pue,
Ca tăind să-l culce, drept în car să cază
Și așa să-l ducă nuntașii să-l vază.
Făcând dar el astfel și tăind stejarul
Cum căzu îndată îi turti jos carul.
Acum ce să facă? fluieră, privește!
Ș'ntro parte ș'alta stă și se sucește!
Văzând că nu's boii, să-i caute pleacă,
Cu securea în umăr și cu hârca seacă.
Și ne mai găsindu-i că i-a pierdut crede,
Iacă și 'ntr'o baltă niște rațe vede.
Nu-i venea prin minte ce o să mai pață,
Asvârle securea ca să dea 'ntr'o rață.
Nu nimerește, și rațele scapă,
Și securea cade bâldâbâc în apă,
Pe loc se desbracă, se aruncă'n baltă,
Ne gândind nerodul c'o să pață ș'alta.
Pecând el cu totul se dă 'n afundare
Să scoață securea din apa cea mare,
Vine oarecine în ascuns, pe taină,

Şi-l fură de-l lasă fără nici o haină.
După ce rămase gol numai în piele
Privind împrejuru-şi văzu floricele,
S'a pus să culegă zicându-şi : nu-mi pasă,
Cu mâinile goale tot nu merg acasă.
Şi-aşa numa'n piele se duse cu ele,
În loc de surcele ducând floricele.

Despre învăţătură

Ce înveţi la tinereţe aceia ştii la bătrâneţe.
Meşteşugul la om e brăţară de aur.
Cine învaţă la tinereţe se odihneşte la bătrâneţe.
Calul bătrân nu se învaţă în buestru,
Cine ştie carte are patru ochi.
Procopseala nu se cumpără cu bani, ci se câştigă cu ani.
Banii nu aduc procopseala, ci procopseala aduce banii.
Omul cât trăeşte învaţă şi tot moare ne'nvăţat.
Nimănea nu poate să zică : acum le ştiu toate deaceia
La orice treabă pe Stan păţitul întreabă.
Cine întreabă nu greşeşte.

Orbul cu întrebarea a nemerit la Brăila, dar
Nu cere dela prost învăț și dela bătrân băț.
Orb pe orb pòvățuind cad amândoi în groapă.
Nu cine trăiește mult știe multe, ci cine umblă mult știe multe.
Una e una, două sunt mai multe.
Mult trăiești multe auzi, multe vezi.
Mult umbli, multe pătimești, multe înveți.
Câte sate a umblat atâtea meșteșuguri a 'nvățat.
Găina care clocește niciodată nu e grasă, dar și
Piatra care se rostogolește din loc în loc nu prinde mușchiu.
Toată musca nu face miere.
Toate strigăciunile nu sunt pentru ciorbă.
Procopseala nu e cârpă să o mototolești și să o bagi în sân, că
Unde nu e cap vai de picioare.
A lipsit de-acasă nouă ani și s'a întors cu doi bani, căci
Omul sfințește locul, nu locul pe om.
Toată lumea este școală, și
Vremea învață pe aceia ce n'au dascăl, adică
Nevoia învață pe om și numai pe copil.
Ursul nu joacă de voie, ci de nevoie, deaceia
Pisica răsgâiată nu prinde șoareci niciodată, și
Copilul nepedepsit ajunge neprocopsit.
Copilul răsgâiat rămâne neînvățat.

Povestea vorbii

Un împărat oarecare
neavând nici un fecior
Și fiind la întristare
Că n'are moș enitor,
Prin rugăciuni și po tire
Dumne eu l-a ascultat
Și dulă a lui dorire
cu un prunc l-a mângâiat
Care cu drag ste mare
din ceasul ce s'a născut
Părinții in răsfățare
și'n râsgâeli l-au crescut.
Atât de mult împăratul
asupra lui tremura,
Cât strășnicia tot palatul
nu cumva a-l supăra.
Așa-l lăsă pân' la mare
să crească tot în desfrâu,
Pentru ori ce rea purtare
nimeni nu-l ținea de rău.
Pecând el era 'ntr'o parte
și alta purtat pe sus,
Ca să învețe și carte
un dascăl i s'a adus,
Poruncindu-i să-l învețe
cu mângâeri și cu blândețe,
să nu-l supere de loc.

Să nu-l silească vr'odată
Ori să-l certe în vr'un fel,
Ori să 'ndrăznească să-l bată,
c'apoi va fi vai de el.
Aşa dar aceste toate
întocmai urmate au fost,
Din care prea lesne poate
pruncu-i să rămâie prost.
Câţiva ani dacă trecură
împăratul a cerut
Să vază ce 'nvăţătură
copilul său a trecut?
Şi aducându-l de faţă
Incepu a-l întreaba
Cu mângâeri, cu dulceaţă
ca să citească ceva.
El începu: alfa, vita,
gama, delta, omicron,
Capa, iota, sigma, tita,
pi, mi, ni, csi, ipsilon.
Bravo! zise împăratul,
num-atât ai învăţat?
Apoi, răspunse băiatul,
celelalte le-am uitat.
Impăratu 'ngrijat foarte
de al său iubit fecior
Că-i rămâne după moarte
un prea prost moştenitor,
Pe miniştrii săi întreabă,
să-l înveţe vre-un fel,

Ce să facă, din ce parte
s'aducă vr'un iscusit?
Ca să'l poată învăța carte
cu vr'un metod osebit.
I-au zis miniștri, 'mpărate,
e un filosof aici
Cu științi prea minunate,
la orice vei sta să-i zici.
El ne-a învățat la carte
pe copiii noștri toți,
Și am vrea să avem parte
de el și pentru nepoți.
Pe dânsul de vrei îl cheamă
să-i vezi duhul cel înalt,
Și dă-i copilul în samă
fără să mai cauți alt.
Acest sfat dar ascultându-l
împăratul a trimis
Și pe filosof chemându-l
de față așa i-a zis:
Am auzit pentru tine
că ești om prea iscusit,
Și toți te vorbesc de bine,
toți zic că ești pricopsit.
D'aceia cu râvnă mare
te chem și te rog și eu
Cu asemenea urmare
să 'nveți și pe fiul meu.
Și văzând că-i pui silința
mai curând a isbuti,

Pecât îmi va fi putința
și eu îți voi răsplăti.
Prea slăvite împărate,
filosoful i-a răspuns,
Toate sunt adevărate
câte de mine v'au spus,
Dar acum sunt bătrân foarte,
nu sunt tânăr ca atunci,
M'am apropiat de moarte
nu mai am gust să 'nvăț prunci
M'am dat acum pe odihnă,
voi să trăesc în liștit
Să-mi petrec viața în tihnă,
că destul am obosit.
Fug de sgomot, de nepace,
singurătatea iub sc,
Slugă chiar să am nu-mi place
ca să nu mă necăjesc.
Dar ca să nu calc cuvântul
și hatarul 'mpărătesc,
Voiesc, de va vrea și sfântul,
pe cat pot să vă slujesc
Trimiteți-l dar la mine,
rog să nu fiu strămutat,
Că precum v'am spus nu-mi vine
să vi-l învăț la palat.
Împăratul zise: bine,
fie și așa cum zici,
Să urmeze și la tine,
dacă nu te 'mpaci aici;

Dar însă îți dau de știre
nu cumva să-l necăjești
Să-l bați, să-i dai de enire,
ori la el să te răstești.
Ci voi cu iconomie
învățătură să-i dai,
Toat'a ta filosofie
cu bine să i-o predai
Dupăce 'mpăratul zise
către filosof astfel,
A doua zi i i trimise
și pe fiul său la el.
Cum veni îi dete cartea,
p'un scăunaș il cinsti
Și il puse la o parte
pe unchiului a citi.
Nu apucă să-l arate
și îndată s'a pomenit
Că niște inși din cetate
spre vedere-i au venit.
Dupăce ceva vorbiră
filosoful a voit
Cu aceia ce veniră
să pue de gustărit
Și neavând să-i slujească
vreun fecior sau argat
Puse ca să-i poslujească
feciorul de împărat.
Il îndreptă pe fereastră
dându-i în mână un ban

Zicându-i: na, ţine asta
și mergi colea la băcan
Să-ţi dea mezeluri, pâine
și o carafă de vin.
Cusurul mi-l va da mâine,
du-te și mai curând vin.
Deci după ce le aduse
masă, tacâmuri a pus,
Stolnic, paharnic le fuse,
până mai către apus.
Că ei dacă s'apucară
de vorbă și de lung sfat
De sluga lor își uitară
că slujise nemâncat.
Și auzindu-l că plânge
la spatele lor de post,
Ii zise, vino de strânge
și învaţă să nu fii prost.
Apoi mergi și tu acasă
să mănânci și să prânzești,
Dar să nu spui că la masă
te-am pus să ne poslujești.
Și dimineaţa te scoală,
ziua pân' nu s'o înălţa.
Să vii mai curând la școală
s'avem vreme d'a învăţa.
Plecând copilul e duse
cu plânset, cu văitat,
Și pe rând mume-si-i spuse
cum l-a întrebuinţat.

Mumă-sa mâinile-şi frânge,
spusele lui a-cultând
Merge la 'mpăratul, plânge,
bocindu-se şi strigând :
Vai de mine împărate
alt dascăl n-ai mai găsit,
De l-ai dat să 'nveţe carte
la un nebun şi lipsit ?
Filosofu, 'ngrab să vie,
împăratul l-a chemat,
Şi l-a 'ntrebat cu mânie,
dece astfel s'a purtat ?
Impărate, ştiut fie,
răspunse cel învăţat,
Că azi din filozofie
o lecţie i-am predat.
Deaceia fiţi în pace,
lăsaţi să-l învăţ cum ştiu,
Dacă voiţi să vă place
să aveţi înţelept fiu.
Se domoli împăratul
şi îi zise negresit,
Deaceia-ţi dedei băiatul
ca să-l faci desăvârşit.
Se făcu zahăr amarul
cu cele ce s'au mai zis,
Şi a doua zi şcolarul
la şcoală iar fu trimis.
Filosofu deci primindu-l
iarăş d'a cîtî l'a pus

Şi în casă încuindu-l
la trebile lui s'a dus.
Prea mare fiind oraşul
abia s'a 'ntors pe 'nserat
Şi găsi pe coconaşul
plângând amarnic 'ncuiat.
Hai mergi de mănancă pâine,
îi zise, şi prost nu fii
Şi aibi în grije ca mâine
de dimineaţă să vii.
Se duse iarăs băiatul
până când ca 'ntâi cum am zis
Şi iar aude împăratul
că l'ar fi ţinut închis.
Se necăjeste şi cheamă
pe filosoful pe loc,
Îl întrebă să dea seama
dece-şi bate de el joc?
El răspunse: să nu fie
vr'odată eu joc să-mi bat,
Ci azi din filosofie
iar o lecţie i-am dat.
Şi împărăţia voast a
nu mă socotiti nerod,
Că filosofia noastră
are osebit metod.
Se gândeşte împăratul,
ciudat lucrurile-i par,
Şi zise către băiatul
să meargă la şcoală iar.

A treia zi viind iară
feciorul de împărat
L-a luat și până seara
după sine l a portat,
Pe unde avea să meargă
sta în loc și-l întreba:
Știi tu astă piață largă
cum se numește, au ba?
Când îi tăcea la 'ntrebare,
zicea: nu fi de bi oc,
Asta e piața cutare,
asta e cutare loc.
Mai mergând întreba: știi tu
cum se cheamă ace t pod?
Când răspundea că nu știe,
îi zicea: nu fi nerod,
Asta e podul cutare
ăsta e cutare han.
Acestea zicând intrară
într'un loc care i-a spus
Și pe copilul la scară
ca să l aștepte l-a pus.
Unde filosoful iară
să șază a trebuit.
Și tocmai cam către seară
ca să plece a ieșit;
Bietul școlar vai de dânsul,
flămând în frig așteptând.
Îl găsi ingânând plansul,
tremurând și suspinând.

Dupăce merse acasă
poruncì către şcolar,
Zicând, mergi şi tu la masă,
dar vezi mâine să vii iar.
Cum se duce iar băiatul
plângând mume-sei a spus,
Auzind şi împăratul
a trimes şi l-a adus.
Il întrebă ca să-i spue
dece l-a purtat astfel ?
El răspunse: asta nu e
decât lecţii pentru el.
Nu-ţi pot lecţia pricepe,
Impăratul îi rosù.
Eu ştiu că omul începe
întâi de la citit.
Şi aceasta o să fie,
înţeleptul a răspuns.
Dar la o filosofie
cititul nu e d'ajuns.
Am să-i predau şi moralul
când l-oi pute la citit
Şi întâiu materialul
adunăm pentru vorbit.
Se muie iar împăratul
cu multe câte i-a zis.
Ş'a patra zi pe băiatul
la şcoală iar l-a trimis.
Deci cum sosi el la şcoa'ă
dascălul ia o nuia

Şi-i dă peste pielea goală
câteva bune cu ea,
Zicând: mai spui altădată
p'acasă câte fac eu?
Mai superi mamă şi tată
şi să voieşti răul meu?
Acestea şi alte dară
zicând cate i-a plăcut
I-a dat drumul către seară
să se ducă şi bătut.
Pân'aci toate ca toate
împăratul l-a iertat,
Acum să vedem ce poate
mintea unui învăţat?
Căci cum auzi 'mpăratul,
de celea ce s'au urmat,
Că i-a şi bătut băiatul
cu totul s'a turburat,
Şi nici vru 'n faţă să-i vie
filosoful ce' pârât
Ci porunci 'n puşcărie
să l bage numai decât,
Ca a doua zi să-l piarză,
judecându-l cu divan,
Să-l spânzure şi să-l arză
ca pe un vrăjmaş tiran.
Aşa a douazi dară
împă atul poruncind
Miniştrii se adunară
ca să-l judece voind;

Deci întrebă împăratul
uitându-se rău la el,
Zicând; spune dece băiatul
mi l-ai pedepsit astfel.
— Prea slăvite împărate
aste filosofii sunt,
Şi că sunt adevărate
ascultati al meu cuvânt.
— Ce fel de filosofie
când tu chiar um a venit
L-ai pus paharnic să-ti fie
şi stolnic de târguit?
Împărate asa este
eu nu o tăgăduesc,
Dar, i le am fă ut acestea
vrând ca să-l înţelepţesc.
Adică când va ajunge
mâine, poimâine 'mpărat
Masa să nu îndelunge
şezând la chef ne 'ngrijat.
Iar supusii pe d'oparte
flămânzi împrejur să stea
Şi alţi pe d'altă parte
împă ătia sa-i ia.
Bine, bine, aşa fie,
Împăratul iar i-a zis,
A doua zi spune-mi mie
dece l-ai ţinut închis?
— Ş'asta e filosofie,
leatia dreaptă nu-mi e.

'Când va fi 'mpărat să știe
și închisoarea cum e,
Iar nu pentr'un fir de ață,
ori dalceva vinovat,
Să-l ție pe toată viața
în pușcărie băgat.
Și-aceasta așa să fie,
împăratul a urmat.
Dece ca p'o slugă ție
a treia zi l-ai purtat?
— Ș'asta e filosofie,
căci păn' oraș l-am purtat
Și podur, ș'alt să știe
i-am sous' și-am arătat.
Iar nu dacă se va face
mâine, p'imăi e 'mpărat
De oricare cum i place
a fie de nas purtat.
Bine, bine ș'asta lasă,
împăratul zice iar,
Intr'atât de mult nu-mi pasă,
fie cum zici, n'am habar,
Insfârșit dar spune-mi mie
dece pruncă să-l bați?
— Ș'asta e filosofie,
ce trebue la 'mpărați,
Că nu cum îi este vrerea
pe vinovați a-i munci
Să știe ce e puterea
puține a porunci.

Iar' nu ca la jucărel
să strige: daţi şi iar daţi
Ba cinci sute de nuele
lesne în spate-i turnaţi.
Lasă s'asta la o parte,
împăratul iar a zis,
Dar n'o să-l înveţi la carte,
priu urmare şi la scris?
Anevoe împărate
că prea mult e răsgâiat,
El de vorbă nu se bate,
şi ţine ce-a apucat,
Dea cerul să aveţi parte
de fiu-vă cel iubit
Dar eu mai lesne 'nvăţ carte
pe un urs nenărăvit.
Se turbură împăratul
auzind acest cuvânt,
Şi răcni 'ncât tot palatul
s'a clătit pân' la pământ
Zicând: Auziţi necinste.
Vedeţi în râs cum mă ia?
Se cade aşa cuvinte
să zică 'naintea mea?
E 'ntoarce către el iară
şi îi dă acest răspuns,
— De vreme ce tu zici dară,
că mai lesne 'nveţi un urs.
Să-l înveţi, iar de 'nu moarte,
aceasta îţi hotărâsc.

Zise el: — Bucuros foarte;
eu v'am spus că eu primesc
Daţi-mi un urs, dar nu mare,
ci să fie mititel,
Şi'n trei luni cu'ncredinţare,
că dau examen cu el.
După ce aceasta zise
împăratul hotărât
Pentr'un ursuleţ trimise
şi-au adus numai decât;
Cu soroc, cu legătură,
dădură pe dobitoc
La a cărţii 'nvăţătură
şi el îl primi pe loc.
Acasă dacă îl duse
cumpără piei de cismar
Şi să facă carte puse
pentru noul său şcolar,
Făcând aceasta aduce,
bagă fleici prin foi de rând,
Şi-i dă ursului să'mbuce
foae cu foae'ntorcând.
Ursul, cum e din natură,
fleica când vrea să o ia,
Parc'ar fi cătit din gură
căuta şi mormăia.
Mâncarea lui totdeauna
din acea carte fiind,
Nici nu împlinise luna
şi-l vedeai mereu citind,

Or când flămânzea, de voie
cartea în mână luând
Prefira foaie cu foaie
și mormăia fleici cătând.
Așa dar viind sorocul,
ursul examen să dea
Se rândui ziua, locul.
și toți adunați ședeau.
Iată și dascălul dară
cu școlarul său cel mic
Cărui trei zile de vară
nu îi dedese mertic.
Și din acea adunare
la nimi ni nu se uita
Decât la orice mi care
la dascălul său căta
Împăratul cu mirare
la ur uleț t t privind
Aștepta cu nerăbdare
ca să-l vază și citind.
Și pravila împărătească
având pe masă aci,
Ca să-l poie să citească
dascălului porunci.
Ursul pravila cum vede,
că e cea cu fleici gândind
Ca un flămând se repede,
o ia'n mâini nezăbovind.
O deschide și apucă
să mormăiască în loc.

Negăsind nimic de bucă,
întoarce foi într'alt loc,
Stă, mormăieşte în carte,
nu găseşte iar nimic.
Răsuna de râs palatul
d'acest colar curios,
Şi îi zice împăratul: —
îl văz, citeşte frumos,
Dar nu putem înţelege
zisele lui nicidecum.
In ce limbă şi 'n ce lege
ne citeşte el acum?
— In limba lui, împărate,
zise dascălul grăind,
Cum scrie azi în carte
le tălmăceşte citind.
Atunci zâmbind împăratul
necazul şi-a risipit,
Şi iertând pe vinovatul
cu daruri l-a slobozit.

Despre lucrare

Cine şade coada-i cade,
cine mişcă tot mai pişcă. — Şi
La tinereţe cine nu lucrează,
la bătrâneţe râiază.
Scoală-te de dimineaţă
şi te culcă mai târziu.
Cine pleacă de dimineaţă
departe ajunge.
Un ceas al dimineţii
plăteşte cât trei după prânz.
De multe ori nu aduce
anul ce aduce ceasul.
Deunde nu gândeşti
d'acolo sare iepurele.
Toate sunt la vremea lor, iar nu
Lasă-ţi lucrul şi-ţi ia mucul.
Vorba lungă e sărăcia omului.
Cine vorbeşte, lucru nu-i sporeşte.
Iar cine tace,
mai multă treabă face, nu fi
Bun de gură şi rău de lucru.
Numai cu vorba nu se face ciorba.
Dă din mâini dacă vrei
să ie i la liman.
Lucrează pe mult şi pe puţin.
Mai bine ceva decât nimic.

Povestea vorbii

Doi țărani când vrură la lucru să plece
Nevestele 'n casă până a-i petrece,
I-au sfătuit ce fel și cum să urmeze,
Cum să se tocmească și cum să lucreze.
Una zise: — Frate,
vezi de ține minte
Și un'a muerii din zece cuvinte.
Eu nu-ți zic de alta
decât să știi cum că
Dupăcum ești mare și vrednic de muncă
Când te tocmești, cere
— să-ți dea plată bună.
Nu lua în grabă pe nimic arvună,
Să-ți pierzi surda vremea și zilele tale
Și să vii acasă fără de parale.
Iar cealaltă zise: bărbate, ascultă,
Lucrează pe plaiă puțină și multă
Cum ți se întâmplă, nu după plăcere,
Decât să pierzi vremea de geaba 'n ședere.
Deci dar ei plecară
amândoi d'odată.
Știind fiecare sfătuirea dată.
În oraș întrară lucru să găsească;
Veniră și 'ndată oameni să-i tocmească.
Cel cu plata mare nu vru jos să lase,
Nevasta acasă cum îl învățase.

Astalalt se duse, lucră, luă plata.
A doua zi iară la alţii fu gata,
A treia zi încă n'o pierdu de geaba.
In scurt totdeauna se afla cu treabă.
Iar ce alt tovarăş stând în aşteptare,
Ca să se tocmească tot pe plată mare,
Mai mult a lui vreme era petrecută
Făr'de nici un lucru şi 'n desert pierdută
Ce lua'n trei zile într'o săptămână
Da pe d-ale gurii o lihnind p'o rână...
Deci când trecù vara şi lucru 'ncetează
Pleacă ei acasă copiii să-şi vază.
Cel cu plată scumpă duse punga goală,
Trist, galben la faţă şi slab ca de boală
Iar celalt umplose de sfanţi chimiraşul
Şi ce duce vesel ca trandafiraşul.

Deaceia zice un înţelept:
Foamea se uită la poarta
omului muncitor şi nu
îndrăzneşte să între. — Iar
Leneşul la toate zice
că nu poate, căci
Lenea e cocoană mare.
Până se încalţă soarele se'nalţă
şi până se gătesţe
soarele sfinteşte. — Deaceia,
In casa trândavului e sărăcie lucie.
Când mălai are, sare n'are,
Rămâne în sapă de lemn

Casa îi e ca a melcului, în spinare.
Umblă din loc în loc
ca căscatul din om în om;
Într'un papuc și o opincă
lipa, lipa, nea Stănică.
Viața cârpită cu ață.
Pică pară pică, daca-i pica
eu te-oi mânca, iar de nu,
acolo vei sedea.
Pe leneș i blestemă
pâinea care o mănâncă.
Umblă cu ca ul într'o urechi,
ca-că gur:, pierde vară.
Răsare unde nu-l semeni.
Unde sunt doi, cu el trei.
Încârdunt cu terchea berchea,
trei lei perechea — și
Sărăcia la el se ține
ca pulberea după câine.
Umblă pe drumuri
tăind câinilor frunză.
Casa lui în trei pereți
și cu ușa prin pod.
Sărăcia îi roade urechile.
Umblă gol ca un pistol.
Se 'mbracă numai pedinăuntru.

Povestea vorbii

Unul avea o nevastă
Leneşe de tot şi proastă,
Atât, încât pân' la guşe
Se tăvălea prin cenuşe.
Haine nu avea nici treanţă,
Decât o cămaşă zdreanţă,
Ruptă de tot, prăpădită.
In mii locuri găurită,
Nu se mai ţinea pe dânsa,
I se vedea tot printr'însa,
Bărbatul ei ca ea iară
Umbla căpiu până 'n seară,
Mai mult şedea pe o rână
Decât lucra 'n săptămână.
Căta tot munca uşoară,
Numai pentru-o pâinişoară.
Nu-i plăcea trupul şă-şi frângă,
Să lucreze şi să strângă.
Amândoi se potrivise
Şi la toate se unise.
Câţi îi vedea în astă stare
Zicea de ei fiecare:

— Şi-a găsit hârbul capacul,
tigva dopul, şi lelea bărbatul
N'a spart Dumnezeu două case.

Deci ăst bărbat, biet pe sine
Vedeà nu vedeà bine.
Dar văzând nevasta-şi goală
Fără preş şi fără poală,
I se părù cu ruşine,
Deşi el nu simţeà bine
Şi cu 'ngrijirile sale
Strângând un leu de parale
Zise dragei lui neveste:
— Dragă o zicală este:
„Bogatul mănâncă, când îi e
foame
şi săracul când găseşte şi
Paştile saracului sunt
când îmbracă cămaşe nouă,
Si tu azi dar te găteşte,
Te spală, te curăţeşte,
Că merg să-ţi cumpăr cămaşe
Ca să lepezi ale faşe.
Deci dar ieşind el din poartă
Ca să se ducă la boltă,
Intâlni în drum pe naşul
Şi-i cerù la el salaşul.
Finul acum ce să zică,
Punga-i erà uşurică,
De cămaşe se lipseşte
Şi de masă târguieşte.
Găseşte o gâscă grasă,
O ià şi pleacă acasă.
Cu naşii săi împreună
Săltând de părere buna.

Copilul său cum îl vede
La mamă-sa se repede
Şi de departe o chiamă :—
Mamă ! mamă !
Tata aduce pe nasa !
Ei îi suflă 'n urechi vântul,
Şi i se păru cuvântul:
„Tata aduce cămaşa»
Şi de bucurie mare
Pierzându-şi cumpătul, sare,
Numai decât se despoaie
De treanta ei cea cu soaie
Ş'aruncând-o 'n foc rămase
Muma ei cum o fătase.
Şi aşă ca o păpuşe
Iese îndată la uşe
Să-l adaste să sosească
Cămaşa să şi primenească.
Dar când în loc de cămaşe
Vede gâscă, naş şi naşe,
Aleargă lipan s'adune,
Rupe, împrejur îşi pune,
Şi tocmai ca paparuda
Viind îşi primeşte ruda.
Apucă gâsca mai tare
Ca să facă vr'o mâncare.
Şi până ea să gătească,
Nasu 'ncepe să vorbească,
Zicând :— Rea a fost, nevastă,
Sărăcia 'n lumea astă !
Despuiata cum aude

Întrebă 'ndată pe rude:
Unde ați văzut-o oare?
Ori astăzi în târgul mare?!

* * *

Cui i-e frică să se 'nsoare
Să-și ia o nesimțitoare,
Ca și această neroadă,
Și nu-i va mai cere modă.

Despre beție.

Cine beă în cinste ori în dator
se 'mbată de două ori — căci
Una gândește cârciumarul
și alta beținul.
— Băutura e ce e,
mâncarea e fudulie.
Apa nu e bună nici în cizme.
Vinul e pentru noi, nu e pentru boi
Cu vinul și cu somnul
uită grijile omul.
Vinul e toiagul bătrâneților
și nebunia tinereților.

Vinul bun şi nevasta frumoasă
sunt două otrăvi dulci la om.
Vinul îl bei de bun
şi el te face nebun.
Tu îl bei pe dânsul
şi el te beà pe tine.
Tu-l bagi în maţe şi el iese 'n faţă.
Cât să dai ocol, tot te dă de gol.
Mergi pe cărare lină
şi dai drept în tină.

Povestea vorbii.

Un ungurean oarecare
Ce n'a prea avut umblare
Şi nici vie nu văzuse,
Nici vr'odată vin băuse,
Şi văzând odată vie,
Bând şi vin pân'la beţie,
P'alt ungurean întâlneşte
Şi cu el astfel vorbeşte:

— Măi soațe, văz't-ai tu ghie ?
— Am văz't măi (zise) ș'o mie.
— No da cum îi ? de ai văz't, spune?
— Da au îi, măi, v'o minune ?
— De n'ai văz't cred
poat' să-ți pară.
— No mă să-ți spun cum îi dară,
Ii albă și stă 'n chicioare
Răscăcănată la soare.
— No! minț'tu, că n'ai văz't ghine,
Să-ți spun io, cată la mine:
Ghia aia-i p-un deal pusă,
Tot cu țepi prin ea împunsă,
Și, cochile, voinici tună
Poama ei de i-o adună,
Și supt chicioare o 'ncarcă
Să-i cure zeama, o calcă,
Apoi p'acea zeamă dragă
O botează ghin și-o bagă
Intr'o scorbură întinsă,
Cu bete d'alun încinsă.
De-aci mere o borească,
Ce-i zic cârciumăreasă,
Și chiamă ghinul pi-o boartă,
Ținând o cofă cu toartă,
Și ți-l dă de l bei cu oala,
Mă, dai șelău ghinul ala!
Că dacă-l bei te îmbună
Până banii ți-i adună
Și se duce nu-i mai pasă,
Cu punga goală te lasă;
Și să vezi cum nu m'ascultă

La hiclenia-i a multă:
Io beui din el odată
O oală ghine'ndesată,
Şi pân' grăii trei cuvinte
Mă luă o ţâr de minte.
Când plecai să merg pe cale
Drumul oblu-mi păreà vale.
Că el se ţineà de mine
Şi-mi da ghes să caz pe vine!
Io dam pe poteca lină,
El mă da'n laturi prin tină.
Dac'am văz't că joc îşi face
Vrui să-l ghirui, să-mi deà pace,
Dar el m'o trântit în tină,
Şi mă dete pe hodină.
Când m'o deşteptat o tuse
Mă uit, să vezi ce-mi făcuse!
La gură-mi se băligase,
Banii din pungă-mi luase
Şi s'o dusu-se la dracu
Şi peunde i-o fost placu.

Tot despre beție.

Vinul, țuica cui îi place
n'are cu ce să se'mbrace.
Pe bețiv toți îl arată cu degetul.
Betivul când trece pe punte,
închide ochii să nu vază apa.
Arama omului la beție se arată.
Hotu 'nvață la hotie
și betivul la beție.
Cine să ia după muscă
ajunge la bălegar, că
Cine beă pân'la îmbătare,
nume bun 'n lume n'are, și
Decât să-ți iasă nume rău,
mai bine ochii din cap.
Spune-mi cu cine te aduni,
ca să-ți spun cine ești.
Cine te vede intrând în cârciumă,
nu zice că ai intrat sa te'nchini

Povestea vorbii.

Un grec oarecare din sate plugar
Plecă şi se duse cu al său măgar
Până la o rudă ce-i erà cumnat
Şi aveà şederea departe 'n alt sat.
Cumnatu-său care prea mult îl iubeà,
Şi 'n casă i văzându-l odată abià,
Il primeşte vesel, de cum l-a văzut
Şi seara la cină cu el a şezut.
Cu vorbe, cu glume tot l'a îndemnat,
Şi a tot băut grecul până s'a'mbătat.
Culcându-se astfel şi dormind cevà
A doua zi capul grozav îi urlà.
Ii păreà mai mare de cum erà n'tâi
Şi-l trăgeà sa-l pue iar la căpătâi.
Il puneà şi geaba, ori cum nu-i treceà,
Nicăiri să şeadă locul nu'i plăceà.
Necăjit se scoală greaţa a-şi scuipà,
Vrând şi dobitocul a şi'l adăpà,
Şi dacă se duce în sat la cişmeà,
Fluerà din buze silindu-l să beà.
Dobitocul însă dacă a băut,
Işi rădică capul şi 'n loc a stătut.
Deci văzând ţăranul pe al său catâr
Că la fluerare i nu duce hatâr,

Şi de îmbiere n'are nici habar
Ca o picătură să 'nghiţă măcar,
Zise (clătind capul), hai dobitoc hai!
Tu mai multă minte decât mine ai.
De făceam aseară ca tine şi eu
Nu erà să-mi fie astăzi aşà greu.

Despre iconomie.

Cât ţi-e pătura atât te întinde.
Cum îţi vei aşterne, aşà vei dormi.
Cine cheltueşte peste ceiace câştigă,
n'are 'n casă mămăligă.
Să ne mai cârpim, că nu putem să ne tot înoim.
Spărtura până e mică trebue cârpită.
Omul nu iese cu dosul la oameni,
ci cu obrazul, dar îrsă:
Hainele nu fac pe om mai de treabă.
Brânza bună în burduf de căine.
Margăritar atârnat la gâtul porcului, sau
Belciug de aur la rătul porcului,
Omul sfinţeşte locul, nu locul pe om, dar

Una e una, două sunt mai multe.
Alta e floarea de grădină şi alta e floarea de câmp.
Obrazul subţire cu multă cheltuială se ţine.
Fiecare îşi ştie pasul său.
Fiecare singur ştie unde îl strânge opinca.
Corabia mare şi valuri mari o bat, deaceia nu te măsură cu cei mari, că
Cine are piper mult îl bagă şi în terci.
Dupăce carnea e grasă mai pune şi seu, dar
Tot învăţu are desvăţ că
Nu sunt totdeauna Paşte.
Cui nu-i place să trăiască ca găina la moară? însă
Nevoia îl face să trăiască ca viţelul la oraş, că
Nu e după cum vreă omul, ci după cum poate.
Şi omului îi plac toate, doar să le roază nu poate.
E anevoie când ajungi să cumperi orz dela gâşte.
Gunoiul de vară e piper de iarnă.
Omul înţelept vara îşi cumpără sanie şi iarna car, şi
Leagă sacul când e până în gură,
nu când ajunge la fund
Deunde tot iai şi nu pui, curând se isprăveşte.
Banul e făcut rotund, lesne se rostogoleşte
Anevoie se câştigă, lesne se cheltueşte.
Iai câte unul şi dai cu pumnul
Cine o ia prea lată, rămâne cu ea necrăpată.
Îi găsesc frigurile pungii, şi apoi

Nu e mai grea boală decât punga goală.
Omul fără de bani e ca pasărea fără aripi,
când dă să sboare cade jos şi moare,
deaceia
Nici să te bolnăveşti, nici să ai trebuinţă de
doctor, că
Cine trăeşte nădăjduindu-se, moare jinduindu-se.
Ruda omului este punga cu bani şi sacul cu
mălai.
Sătulul la flămând nu crede.
Până vine cheful bogatului iese sufletul
săracului
In nădejdia tatii moare mama.
Nu e nimic ca sănătatea şi banii, că
Sănătatea face banii şi banii sănătatea.
Când ai bani trebue să ai şi duşmani, dar şi
Omul fără duşmani nu-i plăteşte pielea nici
un ban
Banul muncit nu se prăpădeşte.
Omul face banii nu bani pe om.
Picând, picând baltă se face, deaceia
Strânge bani albi pentru zile negre.
Când îţi intră paraua în mână leag-o în nouă
noduri.
Fie-ce nebun ştie să câştige banii, dar nu ştie
să-i păstreze.
Cine nu cruţă paraua, nici de galben n'are
milă.

Povestea vorbii.

Un Sultan odată umblând prin cetate,
Pe jos cu vizirul în haine schimbate.
Văzù înainte-i o parà sçăpată
Ş-o ridică singur plecându-se'ndată.
Vizirul această urmare văzându-i
Şi prinzându-i vremea i-a 'ntrebat zicându-i:
Mă iartă stăpâne pentru îndrăznire,
Căci îmi stă în cuget o nedumerire,
Mi-a fost de mirare ca o parà mică,
Care şi nimica poate să se zică,
Un sultan ca tine bogat cu hasnale,
Să te pleci la dânsa şi s'o iai din cale!
Sultanul răspunse: acel ce din fire
Va luà paraua în despreţuire,
Din puţin se'nvaţa întru nepăstrare
Ca să nu se uite şi la banul mare.
Omul care ştie a trăi cu păstru,
Paraua o are la galben căpăstru.
Ziseşi că paraua nu e lucru mare,
Dar cât de greu este omul când n'o are!
Paraua e mică, dar loc mare prinde,
Că de-o n'ai în pungă, pâinea nu ţi-o vinde.
D'aceia paraua omul cel cu minte

Trebui ca pe galben s'o aibă 'nainte,
Că joc cine-şi bate şi-i dă cu piciorul,
Cu vremea ajunge ca să-i ducă dorul.
Eu nu zic că omul cumplit să se facă
Şi pân'ntr'atâta argintul să-i placă
Incât să ajungă la el să se 'nchine
Şi să se îngrijească numai pentru sine,
Ci zic că la păstru firea să-şi deprinză
Şi numai cuminte păstrul să-l întinză,
Ca strângând să aibă atât pentru sine
Cât să poată face şi altuia bine.
Dece pentru sine? pentru vremuri grele,
Pentru niscai boale, pentru 'ntâmplări rele,
Când se cheltueşte şi câştig nu este,
Pentru neputinţe şi-alte ca aceste.
Dar cum pentru alţii? ca milă să-i fie,
Să aibe să scape oameni din robie,
Să-şi deà pentru suflet, şi-alt bine a face,
Scăpătaţi s'ajute, sărmani să îmbrace.
Pe câţi pradă focul, pe câţi apa îneacă.
Pe câţi hoţii-i lasă în stare săracă,
Văzând să nu-i lase în plâns să rămâe,
Ci să aibă 'n mână cu ce să-i mângâe.
Imi aduc aminte despre o poveste,
Care ca o pildă pentru păstru este.

Povestea împăratului.

Au plecat odată câtivà după milă
Ca să strângă zestre pentru o copilă,
Care prea sarac erà şi sărmanà
Şi să o mărite îşi făceau pomanà.
Umblând dar ei astfel prin ca e a cere
La oameni cu vazà şi mai cu avere
Intrarà 'ntro curte unde nemerirà
Ocări, certà, gură, şi astfel auzirà
Că stăpânul casii un bănuţ pierduse
Şi slugile toate să-l cate le puse.
Unii aşternutul scuturau din case,
Alţii cerneau praful care-l măturase
Alţii iar prin curtea cea mare ca hanul
Ciuruiau gunoiul să-i găsească banul;
Văzând ei aceasta foarte se mirarà
Şi ş'au zis în sine că înzădar intrarà.
Şi neagră sau albă fără să-i vorbească
Deterà să plece l'alţi să năzuiască.
Dar el cum îi ved că de-aici pornirà
Chieamă să-i întrebe pentru ce veniră?
Ei sta 'n chibzuire cum să-i poată enească,
(Văzându-i scumpetea), să nu-i ocărască.
Dar el tot zorindu-i, i-au spus cam de silă
Că strâng să 'nzestreze pe o fată de milă.
El cum îi aude nu-i lasă să iasă,
Îi chiamă îndată cu cinste în casă.

Intră 'n cercetare ce-au strâns pân'acuma?
Cât mai trebueşte să 'mplinească suma?
Şi spuindu-i scoase punga lui îndată,
Şi 'nzestră pe fată cu suma însemnată,
Zicând: „nu vă pară lucru de mirare
Că pentru'un ban facem atâta cătare
De n'aş fi fost cu bună îngrijire
Să-mi păstrez averea cu nerisipire
N'aş fi avut astăzi nici chiar pentru mine
Necum s'an prisosuri să fac cuivă bine"
Ei plecând pe poartă destul se mirară
De aşă vederi ciudată şi rară.
Deşi unul zice, din minte puţină:
„E scump la tarâţe, ieftin la făină".

Despre zgârcenie.

Omul nu trebue să fie nici prea prea, nici foarte foarte.
Nici carnea să arză nici frigarea, adică:
Nici prea iconom, nici prea galanton, că
Cine strânge nu mănâncă.
Banii strângătorului în mâna cheltuitorului.
Lopata grămădeşte şi sapa risipeşte.
Bogăţia rămâne la nebun, care
Nici pe sine nu se foloseşte, nici pe altul.
Dacă o socoti cinevà câte foi întră în plăcintă niciodată nu mănâncă.
Omul cumplit, de toţi e elevetit, că
Işi mănâncă de sub unghii.
Pentru o parà îşi pune şireangul de gât.
Pentru bani îşi vinde sufletul.
Ii tremură mâna de milostenie (care nu o face).
Ar da tămâie lui Dumnezeu şi nu să 'ndură să deà parale.
Punga e mare şi gură n'are.
Scumpului niciodată să nu-i zici: dă-mi, ci totdeauna, na.
Sgârcitul numai stângă are, (care ia), dreapta îi este uscată (care dă).
Scumpul cu înşelătorul lesne se învoesc.
Ii făgadueşte ce nu curge pe apă.
Vulpea în pădure şi el îi vinde pielea în târg.

Il face să umble după potcoave de cai morți.
Și'a găsit icoană să se închine.
Scumpul cumpără stafide și cere să-i adaogi piper
Pune brânză în strachină și întinge p'alăturea.
Caută să ia din coș grăunțe și din postavă mălaiu.
Umblă să scoață două piei depe o oaie, dar totdeauna
Scumpul mai mult păgubește și leneșul mai mult aleargă.
Sgârcitul nici el nu mănâncă nici pe altul să nu'l vază mâncând.
Câinele osul nu'l roade și nici pe altul nu lasă să-l roază.
Scumpul nu e stăpân pe banii lui, ci banii îl stăpânesc pe el.
Tot el la masa altuia și la masa lui nimenea, adică:
Orbul dela toți și dela orb nimeni.
Găina vecinului e mai grasă.
Punga altuia e mai mare, însfârșit
Mai bine trăește un sărac lipit decât un bogat sgârcit.

Povestea vorbei

A fost un sgârcit odată, care mereu grămădeà
Zi şi noapte totdeauna pe bani dormeà şi şedeà.
Şi de cumplitate multă trăià singur, singurel
Nu ţineà 'n casă nici slugă, nici pisică, nici cățel.
Nu puteà să se îndure să cheltuească vr'un ban,
Să mănânce şi el bine măcar odată 'ntr'un an.
Ci trăià tot calicește, mâncări proaste cumpărând,
Privind cu jind cele bune ca şi un sărac de rând.
Aşà el la o zi mare când la peşte deslegà,
Văzând că fieştecare la pescării alergà,
Se duse şi el să vază de-o găsì vr'un cosăcel
Să-şi cumpere, să mănânce ca să se spurce şi el
Ş'ajungând în pescărie începù a se plimbà
Dela un loc pân' la altul şi de preţuri întrebà
Umblă vr'o două, trei ceasuri pretutindenea cercând

Şi nu se'nvoià cu preţul, tot mai ieftin căutând.
Deci pe când sta 'n două gânduri ca să-şi ia, ori să nu-şi ia,
Şi pe când scumpetea cu pofta în el foarte se bătea,
Pe un fin al său îl vede carele dulgher erà,
Cu bani câştigaţi din muncă vrând peşte a-şi cumpărà.
Şi fără să zăbăvească, ori să întrebe de preţ,
Un peşte mare alese şi-i trânti banul semeţ.
Deacolo trece îndată alături la alt pescar,
Alege alt neam de peşte şi-l şi pune pe cântar.
Scumpul privind cu mirare la finul cumpărător,
Când porni ca să se ducă, după dânsul s'a luat
Şi'ajungându-l depe urmă: „ce faci, fine“ l-a 'ntrebat,
Cum văz ţi-ai cumpărat peşte!
El răspunse: mi-am luat.
L'a 'ntrebat iar: pentru tine, ori altui l-ai cumpărat?
Ba pentru mine, el zise şi pentru casa mea chiar.
Vai dar ce-o să faci cu-atâta?
scumpul l-a întrebat iar.
O Doamne, Naşule! zise, pentru mâncare te miri?
Pelângă copii, nevastă, se găsesc şi musafiri;
Şi-apoi la o zi ca asta mai dai şi la vr'un vecin,

Cui nu-i dă mâna să-şi iee, ori
la alt sărac străin.
Dar dumneata luaşi peşte, ori eşti
la alţii poftit?
Ba, nu sunt poftit, îi zise, d'aceia am şi venit,
Şi eram şi eu să-mi cumpăr, dar
iarăş am judecat
Că cine să mi-l gătească! şi aşà nici n'am luat.
Hai dar la noi, finul zise, împreună
să serbăm,
Deşi nu avem gătire pe un naş
să ospătăm,
Şi vei aveà să vezi astăzi cum
trăesc nişte mujici.
Dar ne vei iertà cusurul ca la
nişte fini mai mici.
Finul vorbe d'alde aste şi altele
multe îndrugând,
Şi cu naşu împreună ei acasă ajungând,
Cu destulă bucurie pe-al lor oaspe
l-au primit.
Până una, alta fuse şi prânzu 'ndată gătit
Aşezându-se dar masa şi bucate aducând
Şezură, o împreunară, puind şi
plosca în rând,
S'apucară să mănânce vorbe vesele spuind,
Şi cu feţe înzâmbite unii la alţii privind.
Plosca înconjură masa dela om
la om mergând.
Şi'ndemnà să se mângâie pe toţi
în guri sărutând.
Ii înduplecă îndată pe ea a o ascultà

Şi ca să-i facă pe voie începură a cântà.
Unul în coarda subţire, altul bâzoiul ţineà,
Mic şi mare îşi dau glasul, la care
cum îi veneà.
Sgârcitul care 'ntăcere erà învăţat a mâncà,
Şi carele cu plăcere la aceşti gura căscà,
Prea mult minunata ploscă sărutându-l tot des, des,
Şi la curaj îndemnându-l fără nici un interes
Il dusese şi pe dânsul în stare d'o ascultà
Şi 'ncepù şi el cu toţi împreună a cântà.
Şi 'ntr'atât se simţi vesel şi 'ntr'atât s'a mângăiat
Incât sgârcenia toată îndată i s'a muiat.
Şi 'ncepù să zică: fine, te văz
că ştii să trăeşti,
Tu de-acum deci şi pe mine vreau
să mă chiverniseşti.
Toată a mea bogăţie, dela moşi,
strămoşi miras,
Câtă o fi ţi-o dau ţie astăzi chiar
din acest ceas.
Na cheile, mergi acasă şi în pivniţă intrând
Vei vedeà stând zece chiuburi tot
cu galbeni puşi în rând,
Şi cu desagi, cu sac, traistă, cu
ce ştii şi cu ce poţi
Cară-i aicea la tine până diseară pe toţi.
Fă tu orice vrei cu dânşii şi fii iconomul meu,
Cheltueşte cum îţi place; nici să
'ntrebi nici să văz eu.

Că moşii mei şi părinţii să trăiască n'au ştiut,
Nici vro'dată în vieaţă aşà chefuri n'a făcut.
Ci s'au chinuit să strângă şi să grămădească bani,
Sfătu'ndu-mă la moarte tot ca ei să fac şi eu.
Iar de nu să mă ajungă blestemul lui Dumnezeu;
Adică: din nouă chiuburi zece pline să le fac.
Ş'am trăit ca vai de mine, mai rău decât un sărac.
Umblai pe uscat, pe ape, m'am căznit ca un tiran,
Am răbdat foame şi sete, închinându-mă la ban.
Nu m'am îndurat oda'ă un sărac să miluesc,
Numai şi numai borcanul să-l umplu, să-l vârfuesc.
Ast rău mi s'a făcut fire, nu pot alt să mă prefac,
Nu-mi vine să dau paraua, nici mie un prânz să-mi fac.
Du-te dar finule acuma, du-te unde te am trimis,
Ia traistă, sac, ori ce-ţi place şi fă după cum ţi-am zis.
Bietul fin cu bucurie pe loc desagii luând,
Aleargă tot într'un suflet şi în pivniţă intrând,
Cum s'apropie de chiuburi mâinile a-şi împ'ântă.

Auzi un glas deodată d'aiurea a-l spăimântă,
Strigându-i: nu te atinge, te teme a nu greşi,
C'apoi tu de-aicea zdravăn să ştii,
că nu vei ieşi?
Răspunse el către glasul care îl înfricoşà:
Apoi naşul mă trimise, n'-am ve-
nit singur aşà.
Glasul îi răcni deodată atât de înfricoşat,
Incât pivniţa şi casa parcă s'au cutremurat,
Strigând: ieşi zic, mă înţelege, n'aş-
teptà şi alt cuvânt,
N'are treabă el aicea, aceşti bani
ai lui nu sunt,
Ci-ai Diaconului Badea, el e pe
dânşii stăpân.
Bietul om fugì afară speriat, scui-
pând în sân.
Merse la naşul său, spuse cum s'a
'ntâmplat şi ce fel
Şi că Diaconul Badea este stăpân, iar nu el.
Naşul cum aude astea se necăjeşte pe loc,
Plosca-l aţâţă mai tare de se făcù
numai foc.
Că ea are multe daruri, acì face pe om bun,
Şi acì îl întărâtă de-l preface în nebun.
Se scoală totdeodată şi răcneşte ca un leu,
Dar cum se poate, el zise, se nu
fiu stăpân p'al meu?
Cine-i Diaconul Badea? şi ce treaba are el
Cu banii mei? pentru care m'am
trudit de mititel.

Stai mă, să văz eu acuma dacă eu
stăpân nu sunt!
Şi pleacă acasă iute înspulberat ca un vânt,
Intră 'n pivniţă îndată se uită, îi
dă în gând,
Şi spre negoţ o gramadă pive de cireş având,
Bagă aurul prin ele şi cu alt lemn
le 'ndoapă.
Până către miezul nopţii la asta se ocupă.
Şi de dinaintea porţii fiind un râu spumegat
Bruncă pivele toate şi a mers de s'a culcat.
Ş'astfel el din bogat putred a să-
răcit de s'a stins.
Işi vindică cumplitatea şi sgârce-
nia ce l-a prins.
Iar pivele toată noapte după ce au înotat,
S'au oprit într'o vultoare la mar-
ginea unui sat,
Unde aveà locuinţa un slujbaş bisericesc,
Anume Diaconul Badea, om cu
totul sufletesc.
Acesta dis-dimineaţă totdeauna se sculă
Şi-acolo'n marginea apoi se închină
şi se spălă.
Deci în acea dimineaţă ca şi alte
dăţi mergând.
Şi pivele în vultoare învârtindu-se văzând,
Le-a tras câte una, una, până
când toate le-a scos.
Şi văzându-le 'ndopate şi prea
grele mai vârtos,
Se apucă cu toporul, despică una pe loc

Şi ce e în ea să vază şi ca să pue pe foc;
Dar câtă mirare-i fuse, cât s'a
bucurat văzând
Acea mulţime de galbeni cu stră-
lucire curgând.
Vă las să judecaţi singuri ce-i
s'a mai întâmplat
Şi din celelalte pive aurul când l-a aflat!!!
Decât să vă spui acuma ce fel a
'ntrebuinţat
Acea avuţie multă şi cu dânsa ce-a lucrat.
Câţi săraci ştià în satu-i câte u-
nul i-a chemat,
Şi prin taina fiecărui a dat şi l-a ajutat.
Unuia-i cumpără vacă, altuia-i dărui boi,
P'alt scapă de datorie şi p'alt de alte nevoi.
Apoi zidi un han mare de săraci loc primitor,
Şi găzduià fără plată pe fiece călator;
Încât ducându-se vestea prin cei
mângăiaţi în plâns,
A putut ca să auză şi sgârcitul
ce i-a strâns,
Despre un Diacon Badea, acel
nume c'un cuvânt,
Ce i l'a fost strigat glasul că acei
bani ai lui sunt.
Şi-aşà zise întru sine, c'aşà a vrut Dumnezeu,
N'au fost nici ai mei să fie, nici
cui am vrut să-i dau eu.

Despre lăcomie şi nemulţumire

Lăcomia de multe ori strică omenia
Ochii omului sunt din mare, că se bucură
tot la mare, dar ce folos că e
Lacom la bogăţie şi sărac la minte.
Musca pentru puţină dulceaţă îşi
răpune viaţa.
Şoarecile nu 'ncape pe gaură şi şi-a legat ş'o
tivgă de coadă, de multe ori
Cine îmbrăţişează multe puţine adună, căci
Doi pepeni într'o mână nu se poate ţineà.
Ochii văd, inima cere, dar e rău
când n'ai putere, deşi
Ţi-e drag cu doi peşti în oală şi
cu coadele afară.
Lacomului cât să-i dai nu zice ba.
Dela cinci pâini miezul şi dela
nouă colaci coaja.
Se închină pântecului.
Lacomul de puţin nu se mulţumeşte, dar
Cine nu se mulţumeşte de puţin
pierde şi cel mult, deaceia
Nemulţumitul trăeşte nefericit, el
Nu se mulţumeşte nici în car, nici în căruţă,
nici în sanie, nici în teleguţă, dar de multe ori
Vrând să aibe armăsar, ajunge din cal măgar.

Povestea vorbii

Unul aveà poftă să meargă la țară
După trebuință într'o zi de vară.
Ducându-se 'ndată la un oarecare
Cerù armăsarul știindu-l că are.
Acela răspunse, frate rău îmi pare
A-ți sluji la asta nu-s acum în stare,
Că nici trei minute nu sunt încă bine
Decând l-am dat altui prieten ca tine.
El îl rugă iarăși, zicând: dă-mi dar calul.
E! frate, răspunse, când i-aș spune halul
De milă i-ai plânge și mă tem că moare,
Că stă 'n grajd săracul numa 'n trei picioare.
El îl rugă iarăș: dă-mi încai măgarul.
Apoi l-am dat, zice, tot cu armăsarul.
Când zise aceasta' în grajd dobitocul
A sbierat îndată, viindu-i sorocu.
El auzind zise: cum nu e aice?
Uite-te, el singur că e în grajd zice,
Frate! îi răspunse, n'am cinste la tine,
Dacă crezi măgarul mai mul decât pe mine
Tu nu știi că este o vorbă 'n lumea asta:
Să nu-ți dai altuia calul și nevasta,
Și pelângă asta mai e o poveste;
Frate ori ne frate, brânza pe bani este,

Omul la nevoie miroase și ce nu-i e voia.

De dorul fragilor mănâncă frnnzele, sau
Inghite la răbdări prăjite; căci
Lucrul străin nu ţine de cald, că
Tocmai când îţi pasă fără dânsul te lasă, şi
Dacă nu ţi se trece vorba, nu-ţi mai răci gura,
Dacă nu eşti vrednic la o treabă
nu-ţi bate capul de geaba, precum zice:
Nu îţi este puterea cât îţi este vrerea.

Povestea vorbii

Un turc care n'a mai fost
Intru nici un fel de post,
Ducându-se a cerut
Slujba care i-a plăcut.
Cadiul l-a cercetat
După cererea ce-a dat
Şi văzându-l tinerel,
Ne având păr alb de fel,
Cunoscându-l şi cam prost
Şi nevrednic de-acel post,
Ii zise lui: fătul meu
Voia ta ţi-aş face-o eu.
Dar de postul ce-l voeşti
Incă foarte tânăr eşti.

Ci alt post poți să-ți alegi,
După ale noastre legi,
Și 'n postul ce l céri poți fi
Barba când îți va albì.
Insă prea mult dorind el
A-l orândul 'n acel,
Cu mintea lui ca de prunc
Răspunse marelui turc:
Efendi sunt ihtiar,
Barba-mi este albă var,
Dar drept să-ți mărturisesc,
Eu o cănesc și-o 'negresc;
Iar de cere acel post
Ca să fiu alb cum am fost,
Pot fără să zăbovesc
Să o spăl și s'o albesc.
Deci dar astfel el mințind,
(Că o va albì gândind),
Voia dacă 'și-a luat
După leacuri a plecat;
Și încoaci încolo umblând.
Pe unii alții 'ntrebând,
Câți îl auzeau râdeau
Și că e nebun credeau.
Dar el seamă nu băgà,
Vreà să se facă Àgà.
Și umblând din uși în uși
Intrebà babe, mătuși,
Cu făgădueli de bani
Să-l facă de mai mulți ani.
Și abià când obosì
O șarlatană găsì,

Care i-a făgăduit
Că-l va albì negreşit,
Numa 'ntâi s^-i pue ei
In mâini cinc. sute de lei
Şi îl va face degrab
Ca colilia de alb.
El auzind bucuros
Puse bani peloc jos,
Şi spre a o mulţumì
Încă o mai dăruì.
Mătuşa banii luând
Il oprì acì zicând;
Şezi până să târguesc
Acele ce îmi lipsesc.
Şi mergând în acel ceas
Ii aduse într'un vas
O apă ce a vrut ea,
Numai banii ca să-i ia.
Şi 'ncepù a-l învăţà
Cum a o 'ntrebuinţà,
Zicând: iacal (Vai de el!)
Şi să faci într'acest fel:
Acasă acum mergând
Şi astă apă luând
Să torni într'un vas din ea
Şi 'ncepi barba a-ţi muià,
Frumos de jur împrejur
Să nu rămâie cusur,
Şi în trei zile de rând
Tot aşà mereu făcând
O să te vezi cum albeşti
Tocmai după cum doreşti.

Aşà dar el ascultând
Şi la casa sa mergând
Cu acea apă a dat.
După cum l-a învăţat.
Şi 'n loc barba a-i albì
Începù a năpârli,
Incât într'un sfert de ceas
A rămas ca de brici ras,
Ş'atunci cunoscù c'a fost
Nevrednic de acel post.

Cămila vrând să dobândească coarne şi-a perdut şi urechile
Omul nemulţumit fuge de bine şi dă peste mărăcine.
Sare din lac în puţ. Ajunge dela moară la râşniţă.

Despre Judecată.

Judecata e în capul omului.
Pune-ti căciula dinainte şi te judecă singur, deşì

Dreptatea iese ca untdelemnul d'a-
supra apei, dar
Mai bine o învoială strâmbă, decât
o judecată dreaptă, căci
Cu judecata nu cu lopata, adevărat
Pricea nu ajută, dar
In țara orbilor cel cu un ochiu este
Impărat, de multe ori
Rămâi bătut, ocărât și cu banii
dați.

Povestea vorbii.

Primăvara într'un nuc
Stând și cucuind un cuc,
Doi proști cum îl ascultau
Porniră a se certà,
Pe unu-l chemà Pălmuș
Și pe altul Ciomăguș.
Pălmuș privind la cue sus
Și văzându-l spre el pus,
Zise: ori văzuși tu mă,
Că cucul mie-mi cântă.?
Ciomăguș zise: minți tu,
Ce cucul 'n nuc cum stătù

La mine 'ntâiu se uită
Ş'apoi atuncia cântă.
Dar nu vezi, Păimuş a zis,
Cu c'ocul încotr'o e 'ntins?
Dacă ţie ţi-ar cântà
La tine s'ar şi uità.
Ciomăguş se 'ntărâtă
Şi bâta îşi arată,
Zicându-i: nu-mi tot vrajì,
Că de mă voi necăji
Cu asta 'n cap te pocnesc,
Ai auzit ce-ţi vorbesc?
Căci atunci când a cântat
Intâiu în ochi mi-a cătat.
— Ce e? tu să mă baţi, zici!
Tu pe mine! na dar, plici!
— Ce dai tu în mine mă!
Şi ciomagu-şi întremă,
Na, poc!— mă! plici, şap!—na puf,
Aolio! mai stai — ma, uf!
Ho, ho, ce aveţi de gând?
Strigă Bunea alergând?
Ş'apucând îi descâlci,
Pe-amândoi îi îmbrâncl,
Pe amândoi ocărând
Judecându-i şi zicând:
Firea-ţi porci-de-câini să fiţi!
V-aţi pornit să vă sluţiţi!
Păimuş aprins grozav foc,
Merge la zapciu peloc,
Şi spuind cum s'a certat,
I-a dat bani şi la rugat

Când îl va înfățișà
Să zică că este-așà,
Că cucul lui i-a cântat
Și să certe pe celalt.
Ciomăgușì p'ascuns și el
Mergând în acelaș fel
Pe zapciu unse pe bot,
Dând cât aveà în pungă tot,
Și să zică la rugat
Că cucul lui i-a cântat.
Deci când i-a înfățișat
Și jalba le-a ascultat,
Zapciul puțin mișcând
Și genunchiul ridicând
Sub saltea le-a arătat
Banii ce i-au fost ei dat,
Zicând: amândoi mințiți
Și ca nebuni vă sfădi i,
Ce cucul să știți curat,
Numai mie mi-a cântat.
Și voi, zic, vă împăcați,
Să n'auz că vă certați,
C'apoi iau gârbaciul meu
Și vă 'mpac precum știu eu.

Unde nu e cap vai de picioare, mulți zic că,
Banul e ochiul dracului, și că,
Banul te-bagă afund, banul te scoate la und,
dar,
Culcă-te pe urechia aia, și
De fi bun cât ei fi, căci

Bolnavul multe zice şi sănătosul face ce ştie,
pentrucă
A băgà mâna în miere şi a nu-ţi lnge degetele nu se poate.

Povestea vorbii.

Două pisici dintr'o casă, surori fraţi, vrei să le zici,
In cămară după masă intrând ca nişte pisici,
Mirosiră, cotiliră din taler în tăleraş
Şi 'ntre altele găsiră şi o felie de caş.
Sar amândouă do'dată, asupra-i se grămădesc,
Pentru el vor să se bată, fac gură, să gâlcevesc,
Şi una şi alta rele, mărâiaà şi miuià,
Să-l împartă între ele nicidecum nu se 'nvoià.
Şi ca să nu se mai certe merg la cotoiu, cer la el
Ca prin dreaptă judecată să le 'mpartă la un fel.
Cotoiul ca un cu minte le-a zis: nu vă mai certaţi,

Ce-folos mii de cuvinte? eu ştiu cum să vă
'mpăcaţi:
Care le împacă toate e cumpănă pe pământ,
Şi 'mpotriva ei nu poate nimeni să zică cuvânt.
Zicând aceste apucă cumpenele-acì peloc
Cerù caşul să-i aducă, îl rupe drept prin mijloc.
Pune într'o parte ş'alta caşul cel în două frânt,
Inalţă cu mâna 'ndată cumpăna dela pământ,
Dacă vede că 'ntr'o parte atârnă mai greu
niţel,
Ia din ceealaltă párte şi muşcă cevà din el.
Iar îl pune, iar ridică, dincoace acum greu
văzând,
Muşcă şi d'acì niţică ca să potrivească vrând.
Apoi iar şi iar şi iară, când acì când colea
greu,
Vrând lor rău să nu le pară, el a muşcat tot
mereu,
Pân' să satură pe sine şi lasă părţile mici,
Atunci le potrivì bine şi le dete la pisici.
Ele dar silite fură ast-fel a se mulţumì,
Dacă minte nu avură singure a-l împărţì.

Despre mojicie.

Pasărea după ce se cunoaşte? după cântec.
Mojicul după ce se cunoaşte? după vorbă.
Mojicul bogat e ca câinele lăţos,
care numai lui îi ţine cald.
Nici salcia pom, nici mojicul, om.
Nici talpa casei cep de bute, nici mojicul om
de frunte.
Pe porc nu-l faci să beà apă din fedeleş.
Nu te băgà în tărâţe, că te mănâncă porcii.
Mojicul de ce-i place d'aia să îngraşă,
Gândeşte că numai el mănâncă pâine şi alţii
paie.
Deunde să ştie ciobanul ce este şofranul,
Nu-şi cunoaşte lungul nasului
Omul neslujit e ca lemnul necioplit.
Dumezeu să te ferească de ţiganul turcit şi
de mojicul grecit, şi
Dumnezeu să te ferească de bătae cerească,
de urgie împărătească şi de pâră mojicească.

Povestea vorbii.

Un împărat prea cuminte rugile când își făceà
Pe lângă alte cuvinte și acestea le ziceà:
Dumnezeu sfânt să păzească:
Toată firea creștinească
De bătaia cea cerească,
De urgia 'mpărătească
Și de pâra mojicească.
Fiul său ce totdeauna la rugi cu el pus erà,
Toate le ziceà, dar una nu-i plăceà și l supărà,
Nu-i veneà să se smerească să-l păzească cel prea sfânt.
Zicând ce putere are un mojic, prost, nătărău?
Unuia împărat mare prin pâră să'i facă rău,
Imparatul dacă vede că nu îl poate muià
Să-l facă pe el a crede ceiace'l povățuià,
Gândindu-se făcù planul, zicând: voiu să-l pedepsesc
Și chemă 'n grab pe țiganul, potcovar 'mpărătesc,
Căruia din întâmplare atunci dintr'un foișor
Ii căzuse și-i murise copilul său cel micșor.
Ii poruncește în taină ca tot cârdul țigănesc,
Să se scoale, să deà jalbă de fiul împărătesc,

Cu dovezi s'aducă pâră ori cum vor şti mai urât
Că el de sus îmbrâncindu-l cu zile la omorât.
Deci îngropându-şi copilul, potcovaru 'mpărătesc.
Ridică, dovezi aduce tot sălaşul ţigănesc,
Dau jalbă către 'mpăratul, cu jurăminte pârâsc
Că i-a îmbrâncit copilul feciorul împărătesc.
Impăratul 'nfăţişează pe fiul său în divan,
Dovezile-l fac să crează că a 'mbrâncit pe Ţigan.
Pentru care împăratul chiar singur a hotărât,
Să-i deà, să-l aibă Ţiganu 'n locul celui omorât.
Aşadar fără de voie acel fecior de împărat
A trebuit să se ducă precum tatăl său l-a dat,
Şi în taină împăratul pe potcovaru chemând
Îi dă straşnică poruncă pentru fiul său, zicând:
Iţi poruncesc ca îndată cum te vei duce cu el
Să-l îmbraci în haine rupte, să nu-i faci hatâr de fel;
Şi să-l pui la foi să sufle tocma ca pe un Ţigan.
De-i vedeà că nu te-ascultă îngrozeşte-l din ciocan.
Si cu praftoriţa udă cât de-adesea să l loveşti,
Dă în el, numai păzeşte undeva să nu l sluţeşti.
Că voiu pentru o greşeală în astfel să-l pedepsesc,
Deci aşà cum zic ascultă toate câte-ţi poruncesc.
Deci ducându-se Ţiganul cu porunca înarmat,

Le-a urmat toate în tocmai cu feciorul de 'mpărat,
Il îmbracă 'n niște sdrența ca p'o slugă de Țigan,
Negre 'n cărbuni tăvălite, de nu făceau nici un ban,
Il puse la foi să sufle și cu un baros să deà,
Când nu puteà vai de dânsul! cu praftoriţa îl loveà.
De câte ori stropeà focul cu dânsa îl atingeà,
Și obrazul, nasul, gura îl umplea și îl mânjeà.
Pedepsele astea toate trebuind să ia sfârșit,
După trei zile 'mpăratul iertă pe fiul greșit,
Și trimițând îl aduse iar cu cinste la palat
Spălat și cu haine bune ca un fecior de 'mpărat.
Apoi seara împăratul mergând să se roage iar
A rostit ca mai 'nainte aceleași cuvinte chiar.
Fiul său ce împreună sta 'ngenunchiat spre pământ,
Zise: tată! mai va încă să zici și acest cuvânt:

Dumnezeu sfânt să ne păzească
Și de praftoriţa ţigănească.

Apoi împăratu 'n sine de aceste vorbe râzând
Și isprăvind rugăciunea pleacă în iatac zicând:
Omul până nu pătimește nu se învață.
Până nu dă cu capul de pragul de sus nu vede pe cel de jos,
Pricepe numai când îi dă cuțitul de os.

Despre fă,ărnicie

Mâţa blândă sgârie rău.
Cărbune acoperit.
Taler cu două feţe.
La unii mumă şi la alţii ciumă.
In faţă miere şi în dos fiere.
In gură cu Dumnezeu şi în inimă cu dracu.
Ziua fuge de bivol şi noaptea apucă pe dracu de coarne.
In cuibul smeritului locueşte dracu.
In faţă te netezeşte şi în dos te cioplește.
Cu lingura îţi dă dulceaţa şi cu coada ei îţi scoate ochii.
Lup îmbrăcat în piele de oaie.

Povestea vorbii.

Un împărat oarecare
Avea un cal bătrân tare,
Care picioarele sale
Abia le târâ pe cale,
Şi-abia puteà roade fânul,
Ca şi cojile bătrânul.
Dar pentrucă îl iubise
De bine ce îl slujise,
Şi-l scăpase în răsboaie
De oarecare nevoie,
Se milostivi 'mpăratul
Să-şi slobozească soldatul,
Ca să umble 'n bună pace
Singur ori pe unde-i place.
Şi ca să-l cunoască bine
Când îl va vedeà oricine,
Îi făcù o haină 'n spate
Cu multe feţe schimbate,
Albăstrii, verzii, gălbinii, roşii,
Cum se 'mbracă comicoşii,
Şi aşa după ce-l îmbracă
Porunci ca să-i mai facă
Şi potcoave, în picioare
De oţel scânteietoare
Ca mai mulţi ani să trăiască

Pietri să nu le tocească.
Făcându-se aste toate
Porunceşte-apoi de-l scoate
Afară pe câmp să pască
Şi-unde-o vreà să locuească.
Umblând dar în astfel calul,
(Precum îi spuserăm halul),
Când coborà pe o vale
Se 'ntâlnì cu el în cale
Un leu care în viaţă
Nu văzuse cal în faţă.
Pe loc el cum îl zăreşte
Se spăimântă, se 'ngrozeşte,
Şi de frică 'ntr'o suflare
Se şi 'ntoarse 'n fuga mare,
Strigând: fugiţi, fugiţi toate
Hiare care 'ncotro poate,
Că vine fără zăbavă
O jiganie grozavă,
Şi de-i vom intra în ghiare
Vom perì cu mic cu mare.
Un lup care-l auzise
Şi cu totul se 'ngrozise
Vine la dânsul în grabă
Şi tremurând îl întreabă:
Ce e? ce strigi o minune!
Cine te goneşte, spune?
Leul abià se opreşte
Şi răspunzând îi vorbeşte:
Lupule, nu este bine
Vine peste noi ce vine
Nu ştiu să o spui p'anume,

Că n'am mai văzut pe lume.
Ce fel e? întreabă lupul,
Cum şi n' ce chip are trupul?
Leul începù să zică:
Iţi spuiu pe scurt, că mi-e frică
Zăbovind cu vorbă lungă
Nu cumvà să ne ajungă.
Nu departe colea 'n vale,
Tocma 'n potecile tale,
Este o namilă mare
Tot pestriţă pe spinare,
Capu-i este lung şi botul,
Gura-i te 'nghite cu totul,
Pielea-i e împestriţată
Până la coadă bălţată.
Nu-i băgai seamă la alte,
Dar picioare are 'nalte,
Şi din ele fulger scoate
Maica mea, că múlte poate!
C'un cuvânt e o năluca,—
Cand o vezi groaza te-apucă.
Lupul zise: fii pe pace,
Nimica nu va face,
Lucrul de spaimă nu este,
Că eu namile de-aceste
Multe în zilele mele
Am petrecut prin măsele.
Te 'nşeli, lupule, el zise,
Ţie-ţi pare ca spuiu vise.
Dar vedeà-vei tu acuma
Rău cum ţi se 'nfundă gluma.
O doamne! îi zise lupul,

Nu-i pot vedeà d'acì trupul!
(Şi se 'nalţă din picioare
Să vază zări l-va oare).
Leul zise: vin la mine
Să te înalţ, să-l vezi mai bine.
Şi apucându-l în braţe
Il strânse 'n ghiare de maţe:
Lupul având urdinare
Il trecù... biet de strâns tare.
Leul acesta văzându-i
Il trântì 'ndată zicându-i:
Tu nici nu-l văzusesi bine
Şi 'ncepù să deà din tine,
Dar dacă-l vedeai ca mine?
Atunci mureai, vai de tine!
Zicând aceasta îl lăsă
Şi fugì 'n pădurea deasă.

* * *

Mulţi se sperie de nimica,
Ş'apoi şi 'n alţi bagă frica.
Te miri ce îşi fac nălucă
Şi frigurile îi apucă.
Astfel de oameni în lume
Au nascocit spaime sume:
Strigoi, stafii, pe murgilă,
Miazanoapte şi Zorilă,
Şi-alte multe ca aceste,
Care nici a fost, nici este.

Despre împrumutare

Cine bate la poarta altuia trebue să bată şi la poarta lui, însă
Când îi dai îi fată iapa, când îi ceri îi moare mânzul,
Dai cu mâna şi alergi cu picioarele.
Dai, n'ai
Pe cine nu l laşi că moară nu te lasă să trăeşti.
Tu umbli după el cu mila şi el după tine cu pila, d'aia
Odată vede naşul buricul finului.
Milă 'mi e de tine, dar de mine mi se rupe inima.
Cămaşa e mai aproape de piele.
Cu rudele să bei, să mănânci, daraveră să n'ai..
Arde lumânarea noastră şi facem socoteala voastră.
Câinele îmbătrâneşte de drum şi nebunul de grija altora.
Cine plânge pe altul, ochii lui îşi scurge.
Imprumuţi pentru dobândă şi pierzi şi capetele.

Pentru un cuiu pierzi potcoava.
Dacă n'ai treabă fă-te martor, dacă ai bani
mulţi fă-te chezaş, pentrueă
Datoria nu moare niciodată.
Sacul finului e tot nou.

Povestea vorbii

Unul se împrumutase dela finul său c'un
sac
Rupt, prăpădit, plin de petici ca al unuia
sărac.
După ce-şi isprăvì treaba înapoi nu i l-a dat
Ci ca pe o treanţă veche într'un colţ l-a a-
runcat.
După ce trecuse vreme finul său la el mer-
gând
A cerut ca să-i deà sacul, cam cu ruşine
zicând:
Naşule, mai ţii prin casă acea ruptură de
sac,

Că uneori şi cu dânsa te mai ce trebuşoară
fac,
Naşul, care nu 'ngrijise de un astfel de sac
rău,
Căutând şi negăsindu-l zise către finul său:
E-ei! fine, cine ştie, unde-o fi el aruncat!
Că eu până mai deunăzi îl vedeam colea sub
pat.
Finul peloc schimbă vorba zicând: ce? mă
laşi sărac?
S'a perdut! şi eră, Doamne, o bunătate de
sac!
Deaceia dar
Cine are barbă să-şi cumpere şi pieptene,
căci
Iei c'o mână, şi dai cu alta, ş'apoi
Dela un rău platnic şi cu conuşea depe vatră
să te mulţumeşti.

Despre stăpân şi slugă

Mai bine să fii stăpân mic decât slugă mare.
Am plecat să mi cat stapân, dă doamne să nu găsesc
Cine se face oaie îl mănâncă lupii, căci
Nu poţi cu buretele să baţi piron în părete.
Să fii bun unde se poate.
Bate fierul până e cald, dar şi
Fierul rău cât să-l baţi e de geaba.
Cine de cuvânt nu înţelege, nici de ciomege, însă
Miluieşte câinele de vrei să fâţâe coada, şi
Netezeşte mâţa de vrei să-ţi ridice coada.
Nu ţi sumuţă câinele cu ai mâncat painele,
Tu mare, eu mare cine să tragă cismele?
Mielul blând suge dela două mume dar
Cine să baga fără tocmeală iese fă âsocoteală, de ceia
Fă ochii în patru.
Nu te rezimà pe stâlp putred, să ştii însă
Sita până e nouă se pune în cui.
Măturа veche ajurge la grajd.
Armăsarul când îmbătrâneşte ajunge la râşniţă, iar
Calul bun se vinde din grajd, căci
Mai bine cu un vrednic la pagubă, decât cu un nevoiaş la câştig, dar

Incărca ţi dobitocul până unde îi e sorocul.
Nu umblà să-i iai pielea de viu.

Povestea vorbii

Unul to'deauna nevasta-şi certà,
O lăcà lenoasă şi îi imputà,
Căci nu găseà seara ga a de cinat,
Ci îi puneà masa cât de mînat.
Ea se 'ndreptà iară zi âi l : bine vezi
Că treburi sunt multe şi trebui să crezi.
Pân'aduc acasă viţelul din crang.
Oaia, raţe, găşte din drum până strâng,
Până'ţi spăl obiele, vaca până mulg.
Ba e ti nevoiaşe, îi răspunse el.
Că de-ai fi bărbată ar fi mai altfel.
Treburile tale eu mă rămăşesc,
Că 'ntr un ceas pe toate ţi le ispravesc.
Îi tăie ea vorba zicând: prea frumos;
Dacă într'atâta eşti de inimos,
Rămâi dar acasă şi 'ntâi mâine chiar,
Şi eu merg în locu ţi cu plugul să ar;
Şi de le vei face toate precum zici,

Atunci zi-mi ce-ți place că eu sunt alci.
Așà dar aceasta amândoi voind,
Ea a mers cu plugul și el rămâind,
Stătù, gândì ce fel să le ia de rând,
Să le isprăvească toate mai curând,
Ca viind ea seara să-l găsească sfânt,
Pentru cel mic lucru să n'aibă cuvânt.
Deci având o gâscă ce de mult cloceà
Și gârăià 'n uşe, strigare făceà,
El ca să o 'mpace dă cu grabnic pas,
la un codru rece de-a seară rămas,
li fărâmițează ș'aruncă să-i deà.
Și ce să mai facă mereu se gândeà.
Când iaca purceaua vecinului, zi,
La merticul gâștii hop! se repezì.
El ca s'o gonească cu'n lemn aruncă,
Și 'n locul purcelii pe gâscă culcă.
Foc se necăjește și ia 'ntr'acel ceas
Și 'nchide purceaua, să-i facă ispas.
Acum vrând să-și spele obiala la râu,
la și putineiul, îl leagă c'un brâu,
Il atârnă 'n umăr cu o mână dând,
Intr'alta c'un codru, se duceà îmbucând,
Câte-și trei odată vrând a isprăvì,
Altfel aveà frică că s'o zăbovì.
La râu dacă merse, obiala 'nmuià,
O scăpă din mână și apa i-o ia,
Să pleacă la dânsa, ea se duse în not,
Varsă putineiul și se umple tot.
Se desbracă 'ndată și rămase gol.
Hainele își spală de lapte, nomol,
Apoi le întinse la soare pe rând,

De necaz şi ciudă mereu înjurând
Aşteptând acuma pân' a se uscà,
Căldura îl trase de a se culcà,
Şi prinzându-l somnul, un alt om venind
I le fură toate şi-l lasă dormind.
El dacă se scoală numa 'n piele gol,
Se uită cu ochii împrejur, ocol,
Şi văzând sărmanul că i-a mers tot rău,
Zise întru sine: eu sunt nătarau!
Ce-mi trebuià mie, singur să ma bag
La ce nu mi-e treaba, ş'as ea să le trag!
Vorbind el aceste la cer s'a uitat
Şi soarele-l vede că-i pe scăpatat,
Aşà ce să facă? Indata s'a dus
Şi la cuibul gâştii peste ou s'a pus,
Socotind acuma el a le cloc
Şi să nu le lase pân' se vor răcì.
Iaca şi nevasta dela câmp sosì
Şi văzând că gata i imic nu găsì,
Începù să z că: vezi barbatul meu
Le lasă pe toate să le fac iar eu.
Şi el cine ştie cu cine din sat
La cârciumă suge şi-o să-mi vie beat!
Ea s'apucă dara ca şi pân' acum,
Vaca, oaie, toate strânge depe drum,
Aleargă la apă, aduce peloc,
Şi de mămăligă pune vas la foc,
Merge 'n magazie să cearnă mălai,
Când deschide uşa: aolio şi vai!
Că purceaua care o 'nchisese el
Mălai nu lăsase nici un pumnicel.
Vase răsturnase, vărsând şi mâncând,

Cepuri destupase, trupul scărpinând.
Cu un cuvânt toate stricate găsind
Ieşì ca să vază ce-o mai fi lipsind
Şi prin întuneric pecând ea treceà
Pelângă bărbatu-şi unde el cloceà,
O ciupeà de haină mânile 'n inzând
Sâsâià la dânsa, ca gâsca făcând.
Ea deocamdată seamă n'a luat,
Dar ciupind-o iară la el s'a uitat,
Şi strigă: dar asta! ce lucri drăcesc!
El iar: sî-î! zise, fugi că eu clocesc!
Auzind ea zise: bărbate tu eşti?
Şi cine te puse aici să clocèşti?
— Taci, să tac nevastă, nu-mi mai zi nimic,
Că m'am prins cu tine, nu tu ci eu stric.

Dacă n'ai putere, nu întărâtà gâlceava.

Despre iuţeală şi îndărătnicie.

Pe omul rău umblì să-l îmblânzeşti şi mai rău îl îndrăceşti, el
Pentru o muscă îşi dă palme, dar
Oţetul tare vasul său îl strică.
Răul ce'l poate face singur, nu i-l poate face nimenea, căci

Orice apucă se usucă.
Îi sporește ca la rac.
Umblă să se cârpească și mai rău se sparge, pentrucă
Graba strică treaba.
Cu încetul se face oțetul.
Cu răbdare și cu tăcere se face agurida mierе
Două pietre tari nu pot măcină bine.
Cine se grăbește, ostenește.
Încet, încet departe ajungi.
Lucrul bun anevoie se dobândește.
Copacul mare numai dintr'o aşchie nu se taie, deaceia
Nu te grăbi ca fata mare la argeă, și ca văduva la măritat.
Nu te iuți ca piperul, că
Văcarul s'a mâniat pe sat și trei zile n'a mâncat

Povestea vorbii.

Un văcar adese tot se mânia
Pe săteni, dar satul nimic nu știa.
Așa el odată iar s'a mâniat
Și o zi întreagă nimic n'a mâncat.
Seara dacă vine la nevasta sa,
Și crezând că lumii de asta-i pasă,
O 'ntreabă zicându-i: ce ziceau prin sat?
Le pasă de dânsul că el n'a mâncat?
Nevasta lui care era ca și el,
Prea cu minte mare ca de copăcel,
Îi zise: zău nu știu, ei nu mi-au vorbit,
Poate și pe mine s'or fi necăjit.
Că ori câți cu carul pela noi treceau:
Ci-și biciuiau caii, boii își băteau,
Și așà, pesemne, necazu-și scoteau.
Fie, el îi zise, tot nu mă împac,
Nu mănânc nici mine, și necaz le fac.
Ca să știe satul mânios ce-am fost!
Așà el se duse ca un sec și prost.
Seara iar întreabă: ce-au mai zis de el?
Și ea îi răspunse tot în acel fel.
El iar se 'ntărâtă cum o auzi,

Şi nu mănânc, zise, nici a treiazi.
Dar răzbindu-l foamea n'a mai întrebat
Ci îi părea miere codrul cel uscat

Despre căsnicie.

Ce mi-e drag fuge de mine şi urâtul calea-
mi ţine
La o fată mare şi un magar îi sbiară la uşă,
pentrucă
Şi măgarul se vinde în oborul armăsarilor.
Cine caută prieten fără cusur, fără prieteni
rămâne
Cum îţi va fi norocul.
Fă-mă prooroc să te fac cu noroc.
Fă-mă mumă cu noroc şi mă aruncă 'n gunoi.
Nu căută şi lânoasă şi ţăptoasă şi să vie şi
de vreme acasă, că
Cine alege, culege.
Caută soţie să-ţi placă ţie iar nu altora, că
Nu e frumos ce e frumos, ci e frumos ce-mi
şade bine, şi

Nu e bun ce e bun, şi e bun ce-mi place mie.
Cu funia altuia nu te lăsà în puţ.
Milă de silă şi dor de zor nu se poate.
Dragoste cu s la nu se face.
Omului cu sila poţi s -i ia, dar să-i dai nu poţi
Unuia îi place popa şi altuia preoteasa.
Cinci degete sunt la o mână şi unul cu altul. u se potrivesc
Nevasta bună e băroatului cununâ, iar
Muerea care nu vreà să plăm deascâ, toa ă ziua cerne,
Nebunul pe mai marele său nu îl cunoaşte.
Lu îi zici rasă, ea îţi zice tun Mulţi zic că
Găina bătra ıă face zeama bună, dar
Te pupă în bot şi îţi ia din pungă tot.
Nu crede, băibate, ce vezi cu ochii, crede ce îţi spui eu, şi
Te îmbrobodeşte ca p'o muere.
Toate fofoloagele îşi aşteaptă noroacele, şi
Poama bună porcii o mănâncă, că
Osul gol nici cainele nu-l roade
La copacul fără poame nimeni nu aruncă piatră, deşi
Ce e frumos la toţi place, se întâmplă însă
Pedeasupra frumos şi înău ntru găunos.
De departe trandafir şi de aproape borş cu ştir, şi
De departe calu-ţi bate, de aproape ochii îţi scoate, dar

Cine n'are frumos pupă și mucos.
Poale lungi și minte scurtă.
Aduci pe dracu cu lăutari în casă, însă
Dacă ai intrat în cușcă trebue să cânți coco-
șește, zice cineva, că
Muerea necertată e ca moara neferecată.
Bărbatul să aducă cu sacul, muerea să scoată
cu acul, tot se ispravește, dar și
Omul de hoțul din casă nu se poate feri,
dar, și
Bărbatul temător își învață nevasta holnară
și stăpânul scump sluga hoață, e o vorbă:
Sărută pe oarba, dar îi caută și în ochi,
unii sunt:
Unde vede muere parcă îl lipești cu miere,
și unele:
Câți cu nădragi toți îi sunt dragi, zicând
Unde nu e bărbat în casă, nici mămăliga pe
masă, și că
Bărbat bun și usturoiu dulce nu s poate, și
Rău e cu rău, dar e mai rau fără rău, unele
iarăși zic că:
Decât să mănânc mămăligă cu unt și să mă
uit în pământ, mai bine să mănânc
pâine cu sare și să mă uit la el ca
la soare, iar altele:
Bărbatul să fie puțintel mai frumos decât
dracul, deaceia
Și pentru calul șchiop se găsește cumpărător
Cine se bucură la avere ia fără plăcere.

Scoală tu să şez eu, taci tu să vorbesc eu, şi apoi
Cine încalecă măgarul să-i sufere şi năravul.
Decât să-şi păzească cinevà nevasta, mai bine crângul cu epuri.
Că pisica sapă şi înveleşte, că
Precum e firea şi năravirea.
Uită-te la mumă-sa şi cunoaşte pe fie-sa.
Pelângă un măr pu.red se strică şi cel bun.
Până nu încaleci calul nu îl cunoşti năravul.
Până nu pui cu omul în plug nu-i cunoşti boi cum trag.
Unde e drag ste multă e şi uriciune multă
Cine se prinde în horă rebue să tragă danţul
Cine cade de rîn nu se plânge, şi
Cine cade în gaiă nu se mai fereşte de ploaie.

Povestea vorbii

O văduvă în vârstă, bătrână, sbârcită,
Cu doui dinți în gură, barba ascuțită,
Nas cât pătlăgeaoa, la vorbă 'nțepată
Cu ochii ceacâră gura lăbărtată,
Fruntea-i cucuiată, fața mohorâtă,
Peste tot negoasă și posomorâtă,
Umblă 'ntunecată și tot înorată,
Nu o vedeà nimeni să râză vr'o dată,
N'o uteai cunoaște când e mulțumită,
Că ea 'n toată vremea erà necăjită.
Nu puteà ei nimeni să-i intre în voie,
Sbierà până 'n noapte chiar ca o strigoae
Cu nimenea 'n lume nu s'aveà ea bine,
Se certà cu sine, când n'aveà cu cine.
Slugi, câne, pisică bateà cu sudalme,
Și pentru o muscă își da 'n obraz palme
În scurt nu ajunge omului viață
Ca să-i spue toate din fir până 'n ață
Că d-ar fi (cum zice lumea o zicală),
Cerul tot hârtie și marea cerneală
Ca să se descrie ar fi puținele
Toată istoria acestei mueri rele.
Dar deși în astfel erà cum am zis,
Și cele mai multe nu i le-am mai scris
Tot se măritase pân' acì odată.

Şi să se mărite eiă iar rugată,
Că eră vestită şi în stamba dată
De văduvă glasă, putredă bogata
Şi pentru avere tocmai ca nebunii
Să 'mbulzeau s'o ceară văduvii şi junii
Nu-i căutau chipul, nu-i căutau anii,
Toa ă frumuseţea îi eră ei banii.
O văduvă însă când vrea după lege
Cu a doua nuntă cap i său să şi lege
Ea atuncea z se cum că se însoară,
Iar nu se mărită pentru a doua oară,
Şi caută 'n lume bărbat să găsească
Ca pe o muere să-l îmbiobodească
Ea să fie mare şi ce-o vrea să facă,
Bărbatu-i la toate ca mutu să tacă
Şi dacă găseşte vreun lă-mă ma nă,
Nu vede, n'aude şi u-i bagă seama
De părere bună pe care 'ntâlneşte
Îşi laudă casa şi se fericeşte
Că ea bărbat are bun peste măsura
Ca pâinea a bună şi ca pruna în gură
Şi astfel de vorbe vorbind între ele,
Strică numai casa unei tinerele:
O fac să-şi urască îndată bărbatul
Şi să îndrăgostească în locu-i pe altul
Pentrucă bărbatul un amorez nu e
Tot după plăcere-i la minciuni să-i spue
Şi tot s'o mângâe, să o giugiuleasca,
Cheful şi dorinţa pân'să-şi isprăvească,
Ci el îi vorbeşte serios la toate,
Că tot chef să aibă omul nu se poate,

Grijile vieţii care îl apasă
La pl[illegible]eri şi chefuri rare ori îl lasă.
Iar ea dacă vede că altu-i zâmbeşte,
Umblă după dânsa şi o curteneşte,
Ii face bizele, versuri îi citeşti,
O înalţă 'n slavă, zână o numeşte;
Biata crede cum că 'n toat'a lui viaţă
Din gura-i nu curge decât tot dulceaţă.
Şi să 'nebuneşte după el să meargă,
Lasă copii, casă şi la el aleargă.
Şi văzând pe-al treilea că-i vorbeşte bune,
Tot cu dragă, draga, până'a o supune,
Lasă-l şi pe al doilea, la al treilea dute,
Ca vinul cel sărcat din bute în bute, până rămâne
Nici cu fetele, nici cu nevestele, povestea cântecului:

Fost-ai lele când ai fost
Dar acum eşti lucru prost
Ai fost floare mândă fir
Dar acum eşti borş cu tir.
Ţi-a mers vestea când ţi-a mers,
Dar acum eşti lucru şters
Geaba coch tării faci,
Că la nimeni nu mai placi.
Te-au lăsat toţi şi'ai rămas
Ca un hodorog de vas
Cât să te dregi la obraz
Te-ai trecut, nu mai haz.
Gândea că chipu-ţi frumos,
O să steă tot abanos.

Acum poate să plăteşti
Frumoasă să te numeşti.
Aşă şi această văduvă bogată
Fiind pentru zestre de prea mulţi rugată,
Când veşi'a 'n peţire cinevà s'o ceară,
Ca să se mărite, să-şi ia bărbat iară,
Ca la acei oameni, bărbaţi sau neveste
Cu mă dri ma e propuneà aceste,
Zicând: mergeţi, spuneţi, celui ce mă cere
Că am să-l dau z stre destulă avere,
Bani, casă, moşie, cum şi şie poate,
Scule, di manturi în fiinţă toate,
Dar pe'ângă aste am ş din natură
Un arnag, o pală, de cam ce t din gură,
Şi nu totdeauna aceasta îmi vine,
Ci numai de faţă când e oarecine,
Sau când stau de vorbă la vreo adunare,
Din ce-vă atuncea ţ ndără îmi sare,
Şi încep îndata ca să-mi cert bărbatul,
Să-l fac de ocar faţă cu tot satul.
Iar el la necazu-mi îl voesc să tacă,
Să-mi su e e toate, nimic să nu 'mi facă
Ii cer di ainte c nd ţia asta,
Dacă mă primeşte, eu îi sunt nevastă.
Câţi auzeau d'aste fugea ca de ciumă,
Li se tăia pof a de astfel de glumă.
Mai peuru á însă îşi g sì ea unul,
Cam lovit cu li ca, făcând pe nebunul.
Şi-i trimise vor ă că el o primeşte
In tel l ce zice. şi cum ea voeşte;
Dar îi dă să ştie că din întâmplare

Și el fără voie-i un pârțag mie are.
C'are în an numai odată îi vine
Și ca și un praznic într'o zi îl ține.
Și, el cum se leagă să-i rabde arțagul,
Și ea să se lege să-i rabde pârtagul.
Spuîndu-i acestea, zise ea 'ntru sine:
Zău că nu se poate din așà mai bine!
Nu e lucru mare 'nt'un an odată
Un pârțag cum zice, și lui să-i abată
Și cu chipul ăsta dacă se legară
Amândoi îndată se și cununară.
Mireasa acùma găsindu și orocul
De părere bună nu o 'ncăpeà locul:
Își pierduse cumpătul
Ca țiganu umbletul.
Și luând la masă de coadă purceaua,
Cum erà strâns satul făcù și safteaua,
Vr'o câtevà vorbe trântí după lege,
D'ale nodóroase, ca niște ciomege.
Ginerile însă trebuià să tacă,
C'așà se legase, n'aveà ce să facă.
Făcând ea safteaua îi părù mult bine,
Văzând că bărbatu-i legătura-și ține.
A doua-zi iară 'și urmă obiceiul,
A treia zi încă și mai cu temeiul,
Iar el la nici una cheful neînfrângându-i
Le suferèà toate în gându-și zicându-i:
„Lasă să taie dracului bureți.
„Lasă să se scalde în apele ei.
„Lasă să-și alerge calul cât o vreà.
„Lasă să latre ca cățelele la lună.

„Acum e la largul ei și la strâmtul meu.
„Până mi-o veni și mie palele nebune
„Îi tai eu din unghișoară
„Eu sunt doftorul ei.
„Cum își așterne a'ă va dormi.
„Muerea, poale lungi, minte scurtă.
„La baligă moale puținiță apă trebue
„Cu vreme și cu pae mușmulele să moae
„O să-i iasă toate pe-nas.
I s'a urât cu binele, deci,
A patra zi dimineață peloc cum se scoală
Începe să geamă ca un aprins de boală,
Zicâ d: E! nevastă, azi te-a călcat focul
M'a gâst pârțagul, i-a venit soroc ul.
Și zicând aceasta el o ia de coadă.
Și pe după mână frumos mi-o înoadă.
Și începe să-i care mai în jos de spate
Cam pe pielea goală, gârbace îndesate,
Ea îi ziceà: rate, bine, ce-e asta?
El tot da, zicându-i: e pârțag nevastă.
Până când te ține? îi zise ea iară.
El dându-i răspunde: numai până 'n seară.
Deci să-rabzi, nevastă, cum îți rabd eu ție,
C'așà ne legarăm, și mult n'o să ție.
— Mă rog, bărbățele, mai stăi, contenește!
Stăi să ne 'nțelegem, puțin odihnește!
Eu îmi întorc vorba, pui lacăt la gură,
Dacă e pricina pentru legătură,
— Nu, dragă nevastă, năravul din fire,
Lesne nu se poate s'aibă lecuire.
Mă rog, bărbățele, dă puțin cu milă,

Că nu știu bătae de mică copilă,
Aoleo, ajunge! aoleo, mă lasă
Văz eu că cu zaps nu să ține casă.
Mă leg, mă jur ție, că d'azi înainte
Nu-ți voi mai răspunde nici două cuvinte.
El bine, el zise, dacă ți-l lași artagul,
Iacă și eu dară îmi opresc pârtagul.
Numai îți păzește cum zici jurământul.
C'apoi iar îmi vine (să pă ească sfântul).
Așă ei d'atuncea cu pace trăiră,
Și singuri aceasta o și povestiră.

Despre regoț.

„Prăvălie cu chirie și marfă pe datorie
„Negustor greu ca fulgul pe apă,
„Cumpără d'o parà două și le da la o lăscaie nouă.
„Nu se alege câștigul d'in pagubă.
„De azi până mâine numai pentr'o pâine,
numai să-i zică jupâne, mulți zic:

„Decât slugă mare, mai bine stăpân mic, dar
„Omul până nu slujește, stăpân nu ajunge.
„Omul e născut ca să umble și pasărea ca
să sboare.
„Chirla deșteaptă pe chirigiu și drumul pe
călător, însă
„Baba călătoare n'are săibătoare.
„Mult umbli, multe înveți, mult trăești, multe
vezi.
„Găina care clocește niciodată nu e grasă,
dar, și
„Piatra care se rostogolește din loc în loc
nu prinde muschi.
„Cine schimbă stăpânii slugă îmbătrânește.
„Stăpân nu poți ajunge, dar slugă când vei
vreà, dar însă
„Negustorul fricos nici nu câștigă nici nu
păgubește.
„La multe cine gândește nici una nu isprăvește.
„Cine aleargă după doi iepuri nici unul nu
prinde.
„Omul vrednic se face lumine și punte și
trebue să iasă la liman.
„Din piatră se cășcate banul, iar —
„Omul nevoiaș se înecă pe uscat,
„Țiganul când a ajuns la mal atunci s'a înecat.
„Te tocnești i dușmănește și plătești omenește,
iar nu
„Buna învoiață, rea tocmeală, ci,
„Pune aici, bagă aici, decât pe urmă

„Prinde orbul, scoate-i ochii.
„Dacă risipeşti meiul anevoie îl aduni
„Verşi cu pumnul şi aduni câte unul.
„La copacul căzut toţi aleargă să taie crengi
„O boală dacă vine la om strigă către celelalte: săriţi că l'am prins
„Barba las-o să se ducă, capul să trăiască.
„Greu la deal, rău la vale, dar
„Nu mi-a nins ca să nu-mi dogere, nici mi-a plouat ca să nu mă ud
„Cine are mult, de multe ori vine vremea să n'aiba nici de cum
„Unde a mers miia, meargă şi suta.
„Orzul îl ară boii şi-l mănâncă cai.
„Lupul mănâncă şi din oile numărate.
„Unde e marfă trebue să fie şi pagubă.
Marfa gata bani aşteaptă. şi
Apa trebue să vie la matca ei.
La toate, urma alege.
„Ştie Dumnezeu al cui e sacul cu făina şi podul cu slănina
„Omul nu moare de câte ori se bolnăveşte.
„Ce-am avut şi ce-am pierdut.
„Cine nu e dator e destul de bogat, însă,
„Nu e după cum va omul, ci după cum va Domnul
„Necazuile sunt pentru oameni şi oamenii pentru necazuri.
„Cu nădejde omul nu moare, dară datornicul zice-

„Slavă lui Dumnezeu am să dau n am să
iau Et
„Nu o să mă omor singur cu Iuda.
„Capul să trăiască, bclele curg.
„Decât bogat şi bolnav mai bine sărac şi să-
nătos
„Mai bine sărac şi curat
Munca e comoară.

Despre iconomi

Unul când a fost să moară
Fiii săi toţi într'un ceas
Viind patu-i înconjoară
Şi-l întreabă de ramas.
Zicând: Tată eşti slab foarte
Şi-adiata nu ţi-o faci?
O să te apuce moartea
Şi nimic nu ne spui, iaci?
Noi mai întâi de iertare
Am venit ca să te rugăm
Şi aşă şi pentru stare

Îndrăznim să te 'ntrebăm,
Căci pe lângă astea toate
Câte ţi-a dat cel de sus,
Să n'aibi şi strâns nu se poate
Deoparte undevă pus;
Fiindcă aici prin case
Ştim prea bine că nu sunt,
Şi e păcat să se lase
Să rămâie în pământ.
Noi tată nu-ţi cobim moarte,
Ci pe Dumnezeu rugăm
Sănătos să te mai poarte
Să trăeşti ne bucurăm
Dar a omului viaţă,
După cum sigur spuneai,
Se ţine 'ntr'un fir de aţă,
Şi se rupe când când n'ai.
Cât mai vârtos când e 'n boală,
I se poate prorocl
Că ori moare, ori se scoală,
Nimeni nu poate ghici;
De ţi-e frică a ne spune,
Nădăjduind să trăeşti,
Ca să scrie deci în pune
Aceia ce tăinueşti
Nu poţi zice că n'ai stare
Căci ştim că să ac nu eşti,
Poate dovedi oricare,
D'ei vrea să tăgăduieşti.
Vestea e în ţară sfoară
Că eşti puried de bogat,

Şi c'ai găsit o comoară,
O povestesc toţi din sat.
Ba ei numără şi anii
Când n'aveai parà de ac,
Şi acù te joci cu banii
Turnându-i din sac în sac.
Dar ori şi cum nu ne pasă,
Zică lumea orice vreà,
Fiecare 'ntr'a sa casă
Zice şi bună ş rea.
Noi ştim că un bun părinte
Copiii nu-şi va urî,
Să-i lase fără de minte
Săraci a se amărî.
Copiii mei, el răspunse,
Bogat e numai cel sfânt
Ş'are mii comori ascunse,
Pe fata ăstui pământ.
Şi cel ce înăduşeşte
Tot într'una căutând
Acela comori găseşte
Cu sârguinţă săpând.
Mulţi nerozi găuresc pământul
Comori în el căutà d.
Dar neştiind cum, pasc vânatul,
Surda şi 'ndeşert umblând.
Comoara nu se găseşte
Când ici, când colea săpând,
Ci lesne se nemereşte
Şi 'n adânc nu e băgată
Pe om mult a-l obosi,

Ci d'o palmă e îngropată,
Ca să o poată găsi
Şi deaceia de vă place
Ca să vă îmbogăţiţi
Cum am făcut eu veţi face
S'ascultaţi, să auziţi
Eu vrând să caut comoară
Şi'n deşert să nu muncesc,
Cumpărai o moşioară,
Dorinţa să-mi izbândesc.
Si o apucai d'alungul
Să caut comoara în ea.
Când cu sapa, când cu plugul
O săpai cum trebuia,
Ş'adevărat asta treabă
Mă osteni 'n acel an,
Insă numi-a fost de geaba,
Că tot găsii un borcan.
Apoi cumpărai bucate
Şi locul cât îl săpai,
Îl semănai jumătate,
Dincolo viţă băgai.
Rodind arina şi viia
Am luat grâu, orz şi vin,
Sau un borcan cu vârf plin
Ci acum acea comoară
Fără nici un scăzamânt,
O am tot pe-o moşioară
Ingropată în pământ.
De voi muri, împreună
Veţi merge s'o căutaţi.

Săpând cu 'ngrijire bună,
Moșia să n'o stricați;
Și faceți zic cum e bine,
Adică pe rând săpați.
Ca să puteți ca și mine
Rod dintr'însă să luați.
Abiă pân' aci el zise
Și ostenind încetă,
Adormi, ochii-și închise.
Și nu se mai deșteptă.
Feciorii lui s'apucară,
(După ce l-au îngropat),
Pretutindenea căta a,
Loc n'au lăsat nesăpat.
După ce se necăjiră,
Că nici un borcan n'au scos
Locul cel săpat porniră
Și-l semănară frumos.
Din care cu 'mbelșugare
In acel an rod luând.
Făcură o sumă mare,
Cu preț bun toate vânzând.
Atunci ei cu păreri bune
Frățește banii 'mpărțind,
Le-a venit înțelepciune,
Și le-a zis unul zâmbind;
Vedeți fraților comoara
De care tata spunea;
Bercanul e moșioara
Și banii care-i aveà
Adică: lucrând pământul

Scoatem comoara din ei,
De muncă i-a fost cuvântul;
Nu cum noi gândeam altfel.
Munca e comoara mare
Ce stă 'ngropată 'n pământ,
Care sfârşit nu mai are,
Din porunca celui sfânt.
Şi dacă nevoitorul
Cu nadejde va scăpà,
El îşi va dobândi dorul
Comoara a desgropà.
Munca pe om niciodată
Nu-l lasă a flămânzì,
Când cu firea 'mbărbătată
Noaptea o va face zi.
Aşà dar d'acì 'nainte
Să nu şedem lenevoşi,
Ci cum nu ne-a dat tata minte
Să muncim mai inimoşi.

Despre laude.

„La părul lăudat cu sacul mare să nu te duci.
„Când eşti poftit la o masă pleacă sătul de acasă
„Nepoftitul scaun n'are.
„Găina care cântă seara, dimineaţa n'are ouă
„Lauda de sine, pute.
„Cine se laudă, se ocăreşte pe sine.
„Lumea să te laude, câinii lasă să te latre.
„Pe mine câţi câini m'au lătrat toţi au turbat
„Ia-l depe mine că l omor.
„Laudă-te gură că pumnu cură.
„Când eram la mama şi eu ştiam să cos, că mama împungeà şi eu trăgeam acul
„Tot ţiganul îşi laudă ciocanul.

—

Povestea vorbii

Mergând la bâlciu un ţigan
Se 'ntâlneşte c un ţăran,
Zi stând se rugă de el,
Zicându-i : mai Românel ?
Tot mergi la ăl bâlciu în deal,
Dece nu-mi lauzi ăst cal ?
Fă-l tânăr, fă-l mă izuleţ,
Ca să-l pot vinde cu preţ.
Fă-mi ăst bine, Românel !
Că ţi-oi drege vr'un ciurel,
O.i ţi-oi pun- vr'un potlog,
Laudă-l, aşà mă rog !
Ţăranul, un meş.er bun
D'ai care palavre spun,
Ş'al.a treabă n având
Cu ţiganu 'n bâl i mergând,
Stătù cu el în obor
Să-i fie laudător.
Şi zăbovind el câtvaş
Iată vine ş'un geambaş,
Care erà iar Ţigan,
Geambaş tără nici un ban.
Privì calul coleà, ici,
Îi dă de încerc un bici,

Şi la dinţi dacă-l cătă
Cât îmi ceri îl întrebă,
P'astă mârţoagă de cal,
Bună d'-aruncat la mal?
Românul care-aci sta
Şi la dânsul ascultă,
Ce? jupâ e zise el,
Ni te uita ca-i astfel
Uite, sboară ca un zmeu,
N'am bani că l-aş luà eu.
Întrece chiar armasarul,
N'are ce-i face ogarul.
Să ţi spui drept păcat că-l vinde
Dar nici pe stăpan nu-l prinde
Că nici nu i ştie mechezul
Şi să-i pipăe lui miezul.
El e stăpân, cum vezi bine,
Şi tot nu-l ştie ca mine.
Mergi cu el la vânătoare
Şi uite, îţi fac prinsoare,
Epurile 'n pârlitură
Dai cu el pe in arătură
Şi din fuga lui a mare
Îl prinzi cu mâna călare.
Ţiganul ce l-a adus
Şi sa-l laude l-a pus,
Cum căscà gura la el
Şi îl auzi astfel,
Zise: zău! uită-te aici,
D'ar fi calul meu cum zici,
Că e armăsar şi mânz,

Pe-a mea lege, nu-l mai vânz.
Dar geambaşul neaoş hoţ,
Deprins la aşà negoţ,
Stăi, zise, să-l încerc eu,
Să-mi dau si cuvântul meu.
Şi cum l a încălecat
Drept la Giurgiu a plecat.
Ei au rămas aşteptând
Cine ştie până când,
(Lăudărosul râzând,
Şi vânzătorul plângând).
Şi săracul păgubaş
Tot căutând pe geambaş
Il găsi după un an
In cârciuma unui han.
Şi ducându-l în obezi
La ispravnic cu dovezi
Pentru calul cel furat,
Ispravnicul l-a 'ntrebat:
Ce eşti, Ţigane? — Geambaş.
— Dar calul cum îl furaşi?
— Să mă bată Dumnezeu
D'oi fi furat calul eu,
Calul zău e vinovat
El pe mine m'a furat.
— Auzi, auzi, cal mişel!
Cum te-a putut furà el?
— Coconaşule! să-ţi spui,
Eu vrând pe el să mă pui
Să fac împrejur un cerc,
Să văz cum e, să-l încerc

Ei, cum l-am încălecat
Spre Giurgiu a apucat,
Şi fugi! fugi! pogoară, urci,
Ca să mă vândă la Turci,
Când la Giurgiu ne-am văzut
El turceşte n'a ştiut,
Ci cât ştiam eu niţel
Ceat, pat, l'am vândut pe el.

Despre făgăduieli şi daruri.

„Ce e în mână nu e minciună.
„Decât o mie de vrăbii pe gard, mai bine una în mână.
„Decât la anul un bou, mai bine azi un ou.
„Tragi nădejde ca spânul de barbă, mai bine să zici:
„Eu de făgăduială am o ladă îndesată cu genunchele.

„Caprelor, mugurul ăla voi o să-l mâncați.
„Trăește murgule, la Pași iarbă verde să
păști.
„Făgăduiala dată e datorie curată, deaceea
„Nu făgădui ce nu poți împlini, că
„Pe unde iese cuvântul iese și sufletul.
„Înțeleptul făgăduește și nebunul trage nă-
dejde;
„Un nebun aruncă o piatră în gârlă și o
mie de înțelepți nu pot să o scoată.
„Numai miere zicând, gura nu se îndulcește,
„Vorba asta e decând cu moșii putrezi.
„Dar la dar merge și cinstea împ umut.
„Ce ție nu-ți place altuia nu face, însă,
„Măgarul de dar nu se caută pe dinți.
„Darul nemulțumitului se ia.

Povestea vorbii

Spun că un sultan odată care des tiptil umblă,
Ieșind pe marginea mării spre a se mai
preumblă,
V văzut aci pe unul șezând și pește undind.

Şi de curiozitate aproape de el viind
Începù să-şi facă vorbă şi cevà a-l întrebă,
Zicând: prietene, prins-ai azi vr'un peştişor
ori ba?
Răspunse el: slabă viaţă, târţa, pârţa, mai
nimic,
Vr'o câtevà fâţişoare, după vorbele ce zic:
„Oaspetele nu mănâncă ce gândeşte, ci mă-
nâncă ce găseşte, şi
„Cine n'are frumos, pupă şi mucos,
„In pofida fr: g lor mănâncă frunzele,
„Mănâncă ghiorghinele şi îngână măslinele".
Văzându-l golan sultanul şi cu curaj răspun-
zând
Ii plăcù să mai vorbească şi-l mai întrebă
zicând:

Sultanul

De unde eşti?

Pescarul

De unde mi-e nevasta.

Sultanul

Din ce ţară? care ţi-e patria?

Pescarul

Patria omului e acolo unde îi e bine.

Sultanul

Ai copii?

Pescarul

Unul în poală şi altul în foale.

Sultanul

Dece eşti sărac?

Pescarul

Sunt sărac pentrucă nu sunt bogat.

Sultanul

Cum trăieşti?

Pescarul

Te uită în față și mă 'ntreabă de viață.

Sultanul

Ești nenorocit ?

Pescarul

Norocul se ține după mine ca pulberea după câine.

Sultanul

Mai ai acasă vre-un ajutor ?

Pescarul

Numai eu sunt topor de oase.

Sultanul

Sărac ești de fel ori scăpătat ?

Pescarul

Dacă tatăl meu a fost domn şi eu nu sunt om, ce folos.

Sultanul

Te văz scăpătat şi nu te plângi.

Pescarul

Cine cade de sine nu plânge.

Omul singur ceiace-şi face, nimenea nu-i poate desface.

Sultanul

Copilul până nu plânge, muma ţâţă nu-i dă.

Pescarul

Până vine cheful bogatului iese sufletul săracului, că
Sătul la flămând nu crede.

Atuncea zâmbind sultanul şi haz de dânsul făcând,
Scoase din sân portofelul şi scriind i-a dat zicând:
Na acest bilet şi du-te la vizirul mai curând
Ca să-ţi deà lei una mie şi nu sta vremea pierzând.
Luând pescarul biletul atuncea el a văzut
Că a vorbit cu sultanul şi nu l-a fost cunoscut.
Sărmanul de bucurie rămâind în loc uimit,
Târziu şi-a adus aminte, că nici nu i-a mulţumit,
Deci aleargă într'un suflet inima în el săltând,
Numaidecât la vizirul ajunse nepricepând.
Intră, îi dete biletul şi vizirul îl citi,
Şi numărând lei cinci sute ca să şi-i ia îl pofti, că
„Cine împarte, parte îşi face, şi
„Din gura lupului anevoie scoţi întreg.
El văzând că nu-i dă suma îi zise: apoi ce fel?
Nu scrie să-mi dai o mie? dece îmi dai mai putinţel?
Vizirul cu necaz zise: şi ce? nu te mulţumeşti?
I-ai dat cu împrumutare şi nu vrei să ţi-i primeşti?
Şi porunci să-l împingă pe uşe cum a venit,
Zicând: nu-ţi dau nici pe ăştia, dacă nu te-ai mulţumit.
Şi cu câtă bucurie când veneà a alergat,
Cu atâta întristare la casa lui a plecat.

Intâi îi păreà că sboară şi de pământ n'atingeà
Şi-acum par'că-l încărcase cu plumb, aşà greu mergeà
Se duceà şi drumul parcă tot mereu i se lungeà
Caşì când cevà de spate-i se atârnà şi-l trăgeà.
Dacă ajunse acasă se trântì, şezù oftând,
Şi nevesteì sale spuse toată întâmplarea de rând.
Ea cum auzì, îndată asuprà-i s'a necăjit
Şi 'ncepù să-l ocărască la gură cum i-a venit.
Zicând: om fără de minte! ce om ticălos şi prost!
Cum lăsaşi darul din mână măcar oricât să fi fost!
Nu vezì că n'ai cinci parale, la copii pâine să iei,
Şi n'ai avut mulţumire, că-ţi da cinci sute de leì?
Nevastă! lasă-mă, zise: mi-e destul necazul meu,
De-mi va ajută norocul acei bani tot îi iau eu.

Nevasta

„Departe griva (nume de câine) de epure,
„Dacă face puiul aripi, nu-l mai găseşti la cuib.
„A sburat odată din mână, apoi s'a dus.
„Tragi nădejde ca spânul de barbă.

„Săracul, de ce e sărac? că n'are minte în cap.

Pescarul

„Nevastă! taci să tac.
„La cuptorul cald puține lemne trebuesc.
„Nu aţâţa foc peste foc.
„Nu-mi tot îndrugă la verzi şi uscate.
„Ce tot tai dracului bureți?
„Hor, hor, hor pentru o coadă de topor.
„Joacă ursul la cumătru, vezi să nu vie şi la noi.
„Vezi-ți de câlți.
„Nu-mi aprinde paie în cap, că
„Nu ți-am fript şerpi pe burtă.
„Omul zice şi isprăveşte.
„Toată ziua clanța, clanța din gură.
„Ce-am avut şi ce-am pierdut?
„Din vânt a venit, în vânt s'a dus, cu toate acestea
„Am nădejde la Dumnezeu.
„Dumnezeu nu lasă pe om.
„După întristare vine şi bucurie.
„După ploaie trebue să răsară soare.
„Necazul e dela dracu.
Pescarul d'alde aceste după̆ce multe-a mai spus,
A doua zi dimineaţa, iar să undească s'a dus.
Deci când trecù vreme multă şi când toate s'au uitat,

Iată iar tiptil Sultanul a ieşit la preumblat,
Care văzând pe pescarul şi zicându-i : Merhabà
Iarăşi caşl mai 'nainte începù a-l întrebà.

Sultanul

Ai prins prietene cevà ?

Pescarul

Pe câţi i-am prins nu-i am, pe câţi nu i-am prins îi am (el vorbeà de păduchi).

Sultanul

Ce-ai zis ?

Pescarul

Pentru o babă surdă, popa nu toacă de două ori.

Sultanul

Scump eşti la vorbă !

Pescarul

Vorba puţină şi mâncarea puţină niciodată nu strică omului.
De multe ori tăcerea e mai bună decât răspunsul.

Sultanul

Socoteam că-i fi murit.

Pescarul

Banul rău nu se pierde lesne, şi
Câinele de stârvuri nu moare.

Sultanul

Mă cunoşti?

Pescarul

Nu e numai un câine scurt de coadă.

Sultanul

Aşă vorbeşti cu un om de treabă?

Pescarul

Gura mai lesne vorbeşte adevărul decât minciuna.
Numai cu un găinaţ de cioară marea nu se spurcă.

Sultanul

Nu ţii minte, că am mai vorbit amândoi ?

Pescarul

Ochii ce nu se văd, se uită.

Sultanul

Nu-mi dărueşti un peşte ?

Pescarul

Cine cere nu piere, dar nici nume bun nu are, însă
Ceri la văduvă bărbat şi ea îi duce dorul.
Degeaba n'a dat nici mama tatei.

Sultanul

Să ți-l duc acasă.

Pescarul

Nu dau eu ismene la călător.
Nu-mi spune mîe la palavre de aste.
La grădinar castraveți să nu vinzi.
Unde aduni tu surcele, eu am tăiat lemne.

Sultanul

Mă faci dușman.

Pescarul

Ce mai jaf în ciuperci, ce?
O să-mi iei boli, să mă lași cu carul în drum?

Sultanul

Poate să mori de mâna unui dușman.

Pescarul

Și d-oi muri nu o să deà cu tunul după mine.

Sultanul

Nu-ţi place să trăeşti?

Pescarul

Nici n-am la ce murl, nici la ce trăi.
Mângâerea săracului e moartea.

Sultanul

Omul cât de rău să trăiască, tot nu se îndură să moară.
Se hârşleşte cu necazurile, şi
Se învaţă ca viermele în hrean.

Pescarul

La oraşul ce se vede călăuză nu trebue.
Mi-am văzut visul cu ochii.
Mi-a trecut făina prin traistă.
Ce-a fost verde s'a uscat, ce a'nflorit s'a scuturat.

Deacum înainte nu o să mai fac boi bălţaţi.
Tot alba în doi bani.
Destul am fost topor de oase.

Sultanul

Vrei să te dăruesc cu cevà?

Pescarul

Intrebi pe bolnav: vrei să-ţi dau perna?
Numai bolnavii se întreabă, dar
E rău când aştepţi din mâna altuia. că
Bogatul mai tare se plânge decât săracul.
Până să geamă boii, scârţie carul.

Sultanul

Numai un cerşetor de-ar fi, numai cu zahăr
l'ar hrăni,
Insfârşit, văzând Sultanul că nu-l cunoaşte
de fel,
Scrise un bilet şi iarăşi dându-l a zis către el:
Na această hârtiuţă, mergi la vizirul cu ea,
Că e scris aşà într'însa două mii de lei să-ţi
deà.
Săracul pescar atuncea pe Sultanul cunoscând

Căzù, sărută pămîntul, multe mulțumiri zicând.
Sultanul însă cu vorbe d'astea erà îndestulat,
Și nici stătù să-l auză, ci îndată a plecat.
Deci plecând iarăși pescarul, biletul în mână ținînd,
Făcând în capul său planuri și așà 'n sine vorbind:
Acum pe toți banii iarăș i nedându-i de voiu vedeà
O să-ncep cu rugăciune să-l înduplec să mi-i deà,
C'atunci i-am cerut cu zorul și d'aia s'a supărat.
Și gândind el d'alde astea a și ajuns la palat.
Dând vizirului biletul, el taie iarăși din ei,
Și-i numără înainte numai o mie de lei.
El văzând deci că-i oprește jumătate banii iar,
Începù ca să se roage ca să-i mai deà cevà măcar:
Să-i facă Dumnezeu parte de orice se va rugà,
Să-i deà sănătate, zile, și-altele el îndrugà.
Vizirul de vorbe de-astea nevrând nici a auzi
L-a dat afară pe bete, ca și 'n cealaltă zi,
Zicând: pe sărac d'aceia nu-ți vine să-l miluești,
Să-l scoți din noroi afară, ci încă să-l îmbrâncești,
Îi dai lui banii cu pumnul și nu poți să-l mulțumești,

Şi din pepeni el te scoate de-ţi vine mai să
plesneşti.
Pescarul iarăşi săracul văzându-se isgonit,
Ii veneà să se omoare ca un desnădăjduit.
Merse, spuse iar nevestei, ea iarăşi a început
Nero , nătărău făcându-l, nătăfleţ, guguman,
prost,
„De puţin cine nu se mulţumeşte, nici de mult
nu se învredniceşte,
„Nemulţumitului i se ia darul.
Ii zise el, nevastă!
„Nu mă călcà pe colţul işlicului.
„Cinste le cinste merge şi darul la împrumut.
„O mână spală pe alta şi amândouă obrazul.
„Imi zici hârb, îţi zic ciob.
„Imi zici urâtă, îţi zic slută.
„Tu nu ştii peunde e udă găina.
„Am eu glagore în cap.
„Nu mă învaţà să-mi înec copiii.
„Inveţi pe dracu să deà cu puşca.
„Toată ziua gâra, mâra, adevărat e că
„Muerea a îmbătrânit pe dracul, dar
„Asfă e boala cu leac, am eu de cojocul
tău ac.
Deschide ochii, că
„La cuptorul cald puţine lemne trebuesc.
„Cât sunt de necăjit să dau cu cuţitul în
mine sânge nu iese.

Muerea

„Fierbe sângele în tine ca într'o coaje de rac.
„Bun de gură, rău de lucru.
„Cu suflet viteaz şi cu trup leneş.
„La mâncare leu şi la lucru bou.
„Faci umbră pământului.
„Viermii te mănâncă de viu. Nu-ţi vezi casa?
„Când mălai are, sare n'are, când sare are,
mălai n'are.
„Iţi chioraesc maţele de foame.
„N'ai o pară chioară şi lenea te doboară.
Am ajuns de poveste în ţară.

Bărbatul

„Cine râde gura-şi întinde.
„Gura lumii nu nai pământul o astupă.
„Nu o să îndreptez eu lumea cu umărul.
„De poale ridicate nu râde nimeni, ci de
poale călcate.

Muerea

„Intreabă pe leneşul să te înveţe minte.
„Ţi-ai întins vrejul ca dovleacul şi-ai umplut
lumea de castraveţi.

Bărbatul

„Tronc Marico! (așà o chemă).
„Loveşte-mă lele în spate, să-ţi dau un bulgăre de iască.
„Se lovi ca nuca în părete, ca mireasa la moară şi ca musca în lapte.
„Unde dai şi unde crapă!
„Na ţi-o frântă, că ţi-am dres-o.
„Vorbă să fie, dă-mi o luleà de tutun, că bâlciu se face.
„Aĭ vorbit de te-ai prăpădit.

Muerea

„Şi eu a cutare poamă nu sunt, dar nici fiecare pasăre nu mă mănâncă.
„Soarele să-mi fie bun, luna să o mănânce vârcolacii.
„Câinele nu fuge de codru, ci de ciomag.

Bărbatul

„Mi se aprind călcâile de doru-ţi.
„Tu mori după mine şi eu n'am habar de tine.
„Lac să fie, broaşte sunt.
„Mumă, tată nu găsesc, dar mueri câte voesc.
„Pe muere toată viaţa să o porţi în spinare şi odată să o laşi jos, ea se vaită că a ostenit, povestea âluia:

„Câte belele, câte bube rele tot în capul
babei mele.
Aceasta zicând îndată undişoara lui îşi ieà,
Şi ca şi până acuma pleacă la mare cu ea.
Zicând: aşà mi-a fost soarta, geaba umblu eu
să scap.
Trebue să trăiască omul cum i-o fi scrisă,
la cap!
Aşà undind totdeauna şi vreme multă trecând
Ieşi iar tiptil Sultanul, şi 'ncoace 'ncolo um-
blând
Zărind aci pe pescarul iarăşi veni lângă el,
Stând, colaighele! zise: El colai se sendaghel*).

Sultanul

Au nu e lesne?

Pescarul

Lesne pune viţă, beà vin, sau
Ară, macină, mănâncă.
Gândeşte că e floare la ureche.
Căutaţi acul în carul cu fân, adevărat:
Lesne e a băgà în urechile acului când vezi.

*) Dacă e lesne vino si tu.

Sultanul

Nu ne potrivim la vorbă.

Pescarul

Cei ce se potrivesc, lesne se 'mprietenesc.

Sultanul

Mi se pare că te cunosc.

Pescarul

Mi se pare, poate, o fi şi vom vedeà sunt
toate soră cu minciuna.

Sultanul

De nu te cunoşteam nu veneam la tine.

Pescarul

Fiecare unde cunoaşte, acolo trage, adică:
Omul trage la om, şi dobitocul la dobitoc.

Sultanul

Ţi spun prieten.

Pescarul

Prietenul omului este punga cu bani şi sacul cu mălai. Povestea aluia:
Cu rudele să bei şi să mănânci, dar daraveră să n'aibi.

Sultanul

Poate ai gândit, că o să-ţi cer vreun peşte?

Pescarul

Şi pisicii îi place peştele, dar când trece puntea închide ochii.

Sultanul

Să n'ai grije, nu-mi place.

Pescarul

Pisica unde nu ajunge, zice că pute.

Sultanul

Cum văz, eşti sărac.

Pescarul

Bani au şi ţiganii, dar şi
Vasului gol toţi îi dau cu piciorul, şi
Nu e mai grea boală decât punga goală.

Sultanul

Eu îţi sunt voitor de bine, şi
Imi vorbeşti una dela răsărit şi alta dela apus.

Pescarul

Cunosc eu de care poamă mă îngraş.
Deci văzând iarăşi Sultanul că necunoscut a fost,
Şi că-i vorbeà după haine, căci erà 'mbrăcat cam prost,
I se făcù iarăşi milă, văzând că e tot golan,
Fără a şti că vizirul nu i-a dat măcar un ban.
Gândeà în sine că poate o fi fost cevà datoi,
Ori a întâmpinat alte, ca un sărac, muncitor.
Socotind aceste, scoase o hârtie din sânet,
Şi scriind într'însa zice: na, îţi dau acest bilet.

Aici scriu către vizirul, ca să-ţi deà trei mii de lei,
Aleargă acum îndată şi numai decât să-l iei
Dar să nu te văz ş'aldată trenţăros ca pân'acum,
Ingrijeşte de te 'mbracă, că nu-ţi mai dau nici decum,
El văzând că e sultanul căzù iarăşi la pământ,
Şi i-a fost frică să spue de vizirul vr'un cuvânt
Ei ducându-se la dânsul să tacă a hotărât,
Să nu-l zică nici o vorbă, de îi va da ori şi cât.
Intră biletul îi dete, stătù căutând smerit,
Vizirul îşi ştià treaba, că după ce l-a cetit
Îi opri ca şi 'nainte iar jumătate din ei,
Şi îi dete adică numai o mie cinci sute lei.
Pescarul cu bucurie banii 'n căciulă trăgând,
Incepù să-i mulţumească vorbe multe îngânând,
Dar când se gătea să iasă, vizirul l-a 'ntors din drum,
Zicând: vezi aşà te 'nvaţă, iar nu ca până acum.
O parà chiar să-ţi deà omul de pomană, eşti dator
Să ieï cu bucurie şi să fi mulţumitor.
Cât scrià 'ntâi să-ţi dau ţie? El, una mie de lei,
Vizirul: şi cât al doilea? El iar, două mii de lei.
Aşà! Vizirul îi zise, ş'acum trei mii, şease fac,

Un capital cum se cade pentr'un om care-i sărac.
Na-ți-i pe toți pân'la unul și du-te cu Dumnezeu
Și nu fi prost, ține minte învățul ce-ți dedei eu.
Luând el banii grămadă și cu mulțumiri plecând
I se pare că visează, către casa lui mergând,
Tot îi pipăiă cu mâna, cu ne 'ncrederi se uită,
Se temeă că îi va pierde dacă se va deșteptă.
Ajungând ca 'n sbor acasă și ca din simțiri ieșit,
Ce fac eu nevastă zise, dorm ori sunt învălmășit?
Vai de mine! ea îi zise, doar nu vei fi 'nebunit?
Vino-ți în simțiri, ce este? ce nevoie te-a găsit?
Uită-te la mine bine, către ea vesel a zis,
Am scăpat de sărăcie, de nu va fi cumvă vis.
Că de multe ori în somnu-mi cu bani în mâini m'am visat,
Și când mă sculam la ziuă rămâneam iar întristat,
Și deaceia tocmai mâine o să mă vezi ce fel sunt.
Zicând aceasta îndată turnă banii pe pământ.
Nevasta cu bucurie repezindu-se îi ia,
Se 'mbată de păreri bune, mai ca și dânsul și ea.

Nu-i prinde somn toată noaptea, tot şedeau şi-i numărau,
Şi cu grije să nu vie vr'un duşman a li-i fură,
A doua zi dimineaţă apucând din căpătâiu,
Merge la telal îndată, se 'mbracă pe sine, 'ntâi.
Cumpără nevestei roche şi smochine la copii,
Zicându-i ea, dar lor haine? el îi zise: tu nu ştii:
«Copilul numai ce mănâncă e halal, ce îmbracă e haram.
«Lasă-mă în boii mei.
«Aşteaptă întâi să vedem alb în căpistere.
«Copilului dă-i cu palma peste soate să-i vie minte la cap.
«Muma unde loveşte, carnea creşte,
«Decât să plâng eu, mai bine să plângă ei.
«Cui e milă nuiaua să nu-şi frângă, mai pe urmă copilul o să'şi plângă. Atâta îţi zic:
«Cum îţi cânţă, aşă trebuie să joci.
«Ajungă un ciomag la un car de oale, dar
«Surdului degeaba îi cânţi de jale,
«Orbul i de geaba îi spui că s'a făcut ziuă.
Dupăce pescarul nostru se 'mbracă curat de rând,
Îşi mai ieă şi-o chisea bună, şun ciubuc mare, zicând:
«Decât toată vara cioară, mai bine într'o zi şoim.
«Boerul e tot boer, măcar d'ar fi încins cu tei.
«Apa curge, pietrile rămân.

«Când va Dumnezeu ca omul, vine şi dracul cu colaci.

«Destul am fost topor de oase.
Zicând d'alte astea pleacă către mare
Cu ciubucu 'n mână ca în preumblare.
Unde cu Sultanul se tot întâlnise
Ca 'mbrăcat să-l vază, cum îi porunceşte.
Şi, cum să i vorbească când el face planul,
Tot 'ntr'acea vreme iacă şi Sultanul.
El cade 'naintea-i, se face jos broască,
Sultanul nu poate acuma să-l cunoască.
Se uită la dânsul: ce vrei? îl întreabă.
Eu sunt eu pescarul, răspunde în grabă.
«Lupul pe unde a mâncat, măgarul tot dă ocol câte odată, eu sunt acela,
«Dă-mi Doamne ce n'am gândit să mă mir ce m'a găsit,
«Caprei îi cade coada de râie şi ea tot în sus o ţine.
Îi zise Sultanul, vezi aşă se cade.
Ai văzut acuma ce bine îţi şade?
Aş vrea să ştiu numai dacă tu de mine
Ai vr'o mulţumire, că ţi-am făcut, bine?

Pescarul

«Găina beă apă şi se uită la Dumnezeu.
«Sunt gata în foc şi în apă să mă arunc.
«Nu sunt vrednic să mulţumesc.
«A vrut norocul cu mine.

Sultanul

Lasă aste vorbe, s'a isprăvit gluma,
Cer şi eu o slujbă dela tine-acuma.
Tu ştii mi se pare ostrovul cutare
Care un puţ are adânc foarte tare,
Să te duci îndată acuma la dânsul,
Să te pui la gură-i şi să strigi într'însul:
Care e norocul sultanul ce-l are?
Şi ieşind la vorba ţi să facă întrebare,
Tu să zici: noroace, m'a trimis Sultanul,
Să-ţi pui întrebare de ce-i eşti duşmanul?
Ce te-ai pus în pismă şi-i tot dai avere?
Se roagă prin mine şi milă îţi cere,
Să-ţi conteneşti ura de-a-i da bogăţie
Că loc nu mai are unde să o ţie.
Pescarul îndată în luntre se puse
Şi drept la ostrovul acela se duse.
Găsind peloc puţul şi strigând într'însul.
Ieşì o năluca îndata la dânsul,
Cu schriptru în mână ca o împărătească,
La chipu-i frumuşeţe de cea mai aleasă.
Hainele, porfira-i cu totul galante
Şi împodobită numai cu berlante,
De păreà că este o zână cerească,
Astfel nu puteà om la ca să privească.
Această fantomă, zic, sau nălucire,
Puse întrebare c'o dulce zâmbire,
Zicând: ce e vrerea? pentruce o chiamă?

Pescarul, sărmanul tremurând de teamă,
Îi zice: noroace m'a trimis Sultanul,
Se roagă prin mine să nu-i fii dușmanul.
Ce-i tot dai avere că el sărac nu e,
Nici loc nu mai are unde să o pue.
Fantoma îi zice: du-te dar și-i spune,
Că el dator este mie a se supune
Și să nu se 'ncerce a-mi da supărare
Cu așă cuvinte de îngrețoșare,
Că mă pui în pismă încă și mai tare
Și îi mai dau de trei ori câte are.
Auzind pescarul astfel de cuvinte,
Speriat peste fire și ieșit din minte,
Se 'ntoarce, se pune în luntre și pleacă,
Altă înt ebare fără să mai facă,
Când pluteà pe mare îi veni 'n gândire:
Nu 'ntrebai năluca de-a mea norocire!
Și cât mai îngrabă înapoi se întoarce,
Merge la puț, strigă: noroace! noroace!
Care e norocul lui Udrea pescarul,
Care pe Sultanul făcù să-i deà darul?
Iată iese unul negru ca arapul,
C'o tambură 'n mână și sărind ca țapul.
El cum îl zărește, groaza îl apucă,
Se întoarce 'n fugă grăbind să se ducă.
Iar norocul negru zornăind tambura
Începù deodată la dânsul cu gura,
Strigându-i: fugi! du-te! să nu-ți văz obrazul
Că nu mi se stinge nici acum necazul,
Ți a slujit sărace ție mititelul,
Că mi se rupsese la tambură telul,

Şi-mi pierdui cu dânsa atuncea eu ceasul,
De-i îndreptam tonul şi-i ascultam glasul,
Dar de n'aveam treabă, cum nu am cu anii,
Tu dela vizirul tot nu pupai banii.
Dar îţi coc eu turta, nu te las în pace,
Am de furcă încă cu tine, sărace!
Şi fugind pescarul pe mare cu vasul,
I se păreà 'n urmă-i că-i aude glasul.
Săracul de mine! zicându-şi în şoapte!
Mult îmi este teamă că-l visez la noapte!
Când gândeà aceasta de spaimă, sărmanul,
Şi erà aproape s'ajungă limanul,
Iese tot deodată o furtună mare,
Şi-i împinge luntrea înapoi pe mare.
Valuri mari ca muntii se pornesc cu spume
Se noptează cerul, nu mai vede lume
Luntrea lui ca paiul saltând peste valuri
Când se trăgeà 'n mare, când se da de maluri
Se legănà omul în biata luntriţă,
Cum legeni copilul într'o copăită,
Ba acum sta valul în ea să se toarne,
Ba acum dincoace sta să i-o răstoarne.
El văzând că e în primejdie mare
Şi că mântuire deacuma n'are
Începù cu jale peirea să-şi plângă,
Sa se tânguiască, mâinile să şi frângă,
Şi când el de grozà plângeà suspinând multe
Iată vine valul mare cât un munte,
Îi repede luntrea şi-o sparge de-o stâncă.
El s'afundă bietul în marea adâncă.

Inghite la apă, 'ncepe să se umfle
Încât nu mai poate deloc să răsufle.
Pecând el se lupta în apa cea rece
Şi s'afla în chinuri gata să se 'nece,
Se deşteaptă 'ndată din aceste vise
Şi gândind la ele întru sine zise:
„Dracu îşi bate joc de om la bătrâneţe!“.

Biblioteca pentru popor

No.	1.	Alexandria	7,50
„	2	Arghir şi Elena	2 50
„	3.	Isopia	6,—
„	4.	Genoveva de Brabant	8,—
„	5.	Ravaşele unui doctor. Partea I . . . .)	
„	6.	Răvaşele unui doctor Partea II . . . .) sub tipar	
„	7.	Răvaşele unui doctor. Partea III . . . .)	
„	8.	Povestea vorbei de *Anton Pann* . . .	8—
„	9.	Carte despre drepturi şi datorii	epuizat
„	10.	Povestiri de petrecere şi de folos	6.—
„	11.	Povestiri din Halimà Partea I şi II	15.—
„	12.	Gume: Vorbe de clacă	10—
„	13.	Ioasaf şi Varlaam	8,—
„	14.	Vatra strămoşească de *Gr. Tăuşan*	1,—
„	15.	Istoria frumosului Iosif şi Asineta de *C. Bobulescu*	1,75
„	16.	Povestiri pentru popor de *L. N. Tolstoi* trad. de *Harrea* Vol. I	
„	17.	Poveştile florilor de *I. Dragoslav* Vol I . .	8—
„	18.	„ „ *I Dragoslav* „ II . .	8—
„	19.	Povestiri pentru popor de *L. N Tolstoi* traducere de Harrea Vol. II	10.—
„	20.	Cartea vrednicilor românesti de *G. Coşbuc* sub tip	
„	21.	Cum s'a întins cultura cartofului	3,—
„	22.	Sfaturi pentru Păsurarea sănătăţii de Dr. *A. Fiiotti*	1,50